List izhaja vsako soboto zjutraj. Posamezna številka 20 lir, na šestih straneh 25 lir. Zaostale številke dvojno. Celoletna naročnina 1000 lir; polletna 500 lir; trimesečna 260 lir; mesečna 90 lir. Uredništvo: TRST, ulica Montecchi 6/II - tel. štev. 93-073, 93-806. Uprava: TRST, trg Duca degli Abruzzi 3, Dom pristaniških delavcev II. nadstr. - tel. štev. 28-402. Dopisi se dostavljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi in slike se ne vračajo. — Oglasi: v širokosti enega stolpca za vsak milimeter 30 lir. Oglasi se plačajo vnaprej.
POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI - SPED. IN ABBONAM. POST.

DELO

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE S.T.O.

Prispevajmo za Ljudski dom v Trstu!

OBNOVLJENA IZDAJA LETO VI. ŠTEV. 6 (279) — TRST - SOBOTA, 6. FEBRUARJA 1954 — CENA 20 LIR

ČLANEK O DJILASOVI "ZADEVI" V LISTU "ZA TRAJEN MIR"

Vrnitev v tabor socializma je edini izhod za Jugoslavijo

Djilas je napisal to, kar je tudi v namenih ostalih jugoslovanskih voditeljev - Ogorčenje in protesti delovnih ljudi - Nadaljevanje sedanje politike pomeni voditi deželo v nacionalno katastrofo

Glasilo Informacijskega ura- komunističnih in delavskih rtij «Za trajen mir in ljud- o demokracijo» od 29. januaja je objavilo članek pod na- vom «Djilasova "zadeva" in goslovanska stvarnost». Ker članek vzbudil v svetu pre- pozornosti in ker so titov- voditelji hiteli izjavljati, da anejo zvesti zahodnemu ta- ru in anglo-ameriškemu im- rializmu, ga objavljamo v loti. Tako bodo naši bralci hko videli, kaj pravzaprav anek pravi.

* * *

Pred kratkim so se v Beo- adu odvili dogodki, ki so vzročili precej hrupa in ki postali predmet različnih mačenj tako v Jugoslaviji tudi v številnih deželah hodne Evrope. Evo za kaj e. Milovan Djilas, sekretar ntralnega komiteja takozva- «Zveze komunistov Jugosla- je», predsednik skupščine in odpredsednik Jugoslavije je bjavil v tisku vrsto člankov od hote konfuznimi naslovi: plošno in posebno», «Sub- ktivne sile», «Nove ideje», Zveza ali partija» itd. Izogibajoč se z vsemi sred- vi imenovanja stvari z njih avim imenom in zatekajoč se kamuflaži demagoškega čve- anja, običajnega pri titovcih, Djilas, ki je bil doslej sma- an kot «glavni teoretik» ti- vske stranke, odkril v teh ankih resnične cilje in name- e beograjskih voditeljev.

Djilas ne pravi odkrito, da kozvani «novi gospodarski dnosi» v Jugoslaviji niso de- nsko nič drugega kot obno- a kapitalizma; kljub temu pri- hava, da je v deželi v teku razvoj svobode v gospodar- vu» (članek «Zveza ali parti- a», da «pravna enakopra- pst buržoazije obstaja prav ko v bistvu kot v formi» članek «Za vse»).

Obnova kapitalizma, ki jo ju- oslovanski «teoretiki» nazival «nov gospodarski sistem», — po mnenju Djilasa — privedla do tega, da sta da- es ves sistem in ves ideo- ški in organizacijski aparat, ki smo ga podedovali, posta- ljena popolnoma na tehtni- ov. Z drugimi besedami se jilas pritožuje, da jugoslovan- ki politični sistem še ne za- otavlja — po njegovem mne- iu — popolne svobode kapi- alističnim odnosom in celo za- ra njihov razvoj. Izhod — po jilasu — je v tem, da se nu- i več svobode «novim gospo- arskim odnosom» in da se od- trani vse, kar se jim zoper- stavlja. Za to Djilas predlaga, a se je treba predvsem lotiti organizacije takozvane «Zve- e komunistov Jugoslavije».

Govoreč o delovanju te «zve- e», so Djilasu ušle številne esnice, ki so jih do sedaj beo- rajski propagandisti vneto kušali prikriti javnemu mne- nju. «Stara KPJ dejansko ne obstaja več, priznava. Zveza omunistov ni več stara KPJ. ni več ne samo po sestavu svo- ih članov, ki je mnogo širši, arveč i s stališča socialnega orekla i s stališča miselnosti, odedovane v preteklosti. Se- aj število članov partije ne imo, da se ne povečuje, mar- eč se celo zmanjšuje» («Zveza ali partija»).

Djilasove izjave v pogledu rocesa globoke politične kri- e in razkroja, ki se že več asa opaža v «zvezi», so še po- embnejše. «Organizacije Zve- e komunistov so v zastoju, iše Djilas. Od vzgoraj jih po- anjajo, se zahteva, da so ak- vne, ne vedo pa kaj delati...

Dejstvo o izmikanju sestankov in dejstvo, da se mnogi pritožujejo, da so preveč pogosti in brez smisla, je vsakdanji pojav» («Subjektivne sile»). «Komiteji se pritožujejo zaradi neaktivnosti organizacij... Pada v oči, da se kriza v oblikah političnega dela pojavlja najpogoseje v največjih mestih in v najbolj razvitih organizacijah» («Zveza ali partija»).

Naslednje Djilasovo priznanje, ki v določeni meri izraža značaj in vzroke «pasivnosti» terenskih članov «Zveze», je prav tako vredno pozornosti. V članku «Zveza ali partija» pravi, da «del, pravzaprav pomemben del članov partije» ni podprl protisovjetske politike voditeljev in da je «zaradi svojega kominformističnega in ideološkega konzervatorizma glede sprejema orožja od Zahoda oviral rešitev tega za deželo življenjsko važnega vprašanja».

Iz teh Djilasovih priznanj izhaja, da se odpor proti zunanji in notranji politiki vodilne klike povečuje med terenskimi člani «Zveze komunistov» in da se ta odpor kljub številnim čistkam v vrstah «zveze», iz katere so bili izključeni avantgardni delavci, pojavlja s posebno silo v velikih delavskih središčih. Prav zaradi tega titovci imajo v načrtu novo «reorganizacijo» te «zveze».

V svojih člankih Djilas predlaga, naj se «zveza» odkrito in brez kamuflaže spremeni v običajno buržoazno stranko, katere člani bi se sestajali samo «za izvolitev vodstva in delegatov». Po njegovem mnenju bi bilo treba napraviti isto z organizacijami mladine in sindikatov: Djilas piše, da «je čas velikih teoretičnih programov že minil («Splošno in posebno»), da «se morajo nekatere subjektivne sile nadomestiti z drugimi», da «ne smejo več imeti monopola v družbenem življenju» in da «se danes more nadaljevati z razvojem socialistične zavesti predvsem s konkretno borbo proti birokratizmu («Subjektivne sile»).

Ogorčenje delovnih množic zaradi Djilasovih člankov

Ta poslednja beseda, «birokratizem» se najde v vseh Djilasovih člankih. Poslužujoč se je ob vsaki priliki, Djilas nehote razkriva pravi značaj «jugoslovanskega socializma».

Priznati je treba, da so birokratizacija partijskega in državnega aparata od vzgoraj navzdol, samovoljnost, prisilna mobilizacija prebivalstva za uradne shode, moralna dekadenca in intrige v vodilnih krogih itd. najbolj tipične poteze sedanje jugoslovanske stvarnosti. Kdo bi o tem bolje vedel kot Djilas?

Kaj predlaga torej Djilas? Pridiga «svobodo ideološke borbe», da bi se sprostile «nove ideje» ,ki «bodo nadomestile v glavah ljudi» še obstoječe «stare ideje», t. j. marksistično-leninistične ideje. V skladu z «novimi» idejami «nobena stranka ali grupacija, niti ne noben razred ne more danes ekskluzivno zastopati objektivnih potreb vse družbe», «oslabitev monopola političnih gibanj nad družbenim življenjem je zahteva časa», «oslabitev Zveze komunistov» in «borba za demokracijo» se postavljata na dnevni red.

Če se vse te Djilasove «teoretične» izumetničenosti prevedejo v jasno človeško govorico, se more bistvo «novih idej», ki jih svečano izpoveduje, takole povzeti: končno je čas, da se odkrito povzamejo zaključki iz dejstev, kot so obnova kapitalistične ureditve v Jugoslaviji, decentralizacija industrije, razpust kmetijskih zadrug, vrnitev zemlje kulakom in veleposestnikom, naraščajoči vpliv tujega kapitala v deželi; čas je, da se uvede večstrankarski sistem po vzgledu dežel zahodne Evrope in da se odkrito uzakoni prehod Jugoslavije v tabor imperialistične buržoazije.

To je vsebina Djilasovih člankov.

Njihova objava je izzvala zmedo v vodilnih krogih Jugoslavije. Ne da bi bil Djilas izrazil gledišče, nasprotno pravemu mišljenju teh krogov, katerih politika je privedla do likvidacije demokratičnih pridobitev narodov Jugoslavije in izgub enarodne neodvisnosti dežele, toda on je javno odkril to, kar so jugoslovanski voditelji snovali brez vednosti ljudstva in o čemer so med seboj brez nobene zadrege govorili.

V resnici so Djilasovi članki, ki sta jih že od lanskega oktobra objavljala «Borba» in «Nova misao», povzročili veliko vznemirjenost med terenskimi člani titovske stranke in med delovnimi ljudmi Jugoslavije, ki so do sedaj resno jemali demagoško čvekanje beograjskih voditeljev o «izgradnji socializma» in o «posebni socialistični politiki». Kot so pozneje priznali voditelji «zveze», «so se ogromne množice delovnih ljudi resno vznemirile» zaradi vsebine teh člankov. Pisma, ki so izražala ogorčenje in proteste, so prihajala na uredništvo «Borbe»; delavci so obtoževali Djilasa, da «se je pustil vplivati od Bevana», da «vnaša razdor v «Zvezo komunistov» itd.

Okoriščajoč se z dejstvom da je pravi izvor Djilasovih «novih idej» ostal nepoznan, in skušajoč obdržati «socialistično» kamuflažo, so voditelji Jugoslavije pohiteli, da se «desolidarizirajo» z Djilasom in da zavzamejo stališče proti njemu. V ta namen je bilo za 16. januarja sklicano izredno zasedanje CK «Zveze komunistov».

Jugoslovanski voditelji so na zasedanju priznali, da je Djilas v svojih člankih govoril tudi o vprašanjih, o katerih se je med njimi v ožjem krogu že diskutiralo. «V bistvu, je izjavil Dedijer na zasedanju, ni velikih razlik med mnenji Tita, Kardelja in Djilasa. Edina razlika je v tem, da je Djilas skušal sistemizirati jugoslovansko teoretično misel». Tito je priznal, da ga je Djilas vprašal za mnenje o teh člankih in da «je v teh člankih razložil to, kar smo mi in mnogo drugih že povedali in napisali». Djilas je to s svoje strani potrdil, izjavljajoč na zasedanju, da 90% v člankih izrečenih «idej» pripada Titu, Kardelju in Pijadi. Kljub temu so jugoslovanski voditelji, želeč izogniti se, da bi bili njihovi načrti popolnoma razkrinkani, odločili «žrtvovati» Djilasa. Na podlagi sklepa zasedanja je bil ta izključen iz CK in odstranjen iz v eh funkcij v «zvezi».

Kakšni zaključki se morejo povzeti iz teh dogodkov?

Djilasova «zadeva» predvsem dokazuje, da se vodilna klika Jugoslavije nahaja v globoki notranji krizi. Ta kriza je povezana s procesom razkroja takozvane «Zveze komunistov». Vse to je neposredna posledica naraščajočega nezadovoljstva, ki ga izražajo najširše ljudske množice proti protinacionalni, protiljudski politiki beograjskih voditeljev, kateri so privedli deželo na prag nacionalne katastrofe.

Ker so pretrgali s taborom demokracije in socializma in vklenili deželo s suženjskimi pogodbami k industrijskim in finančnim monopolom ZDA, Velike Britanije in Zahodne Nemčije, so vodilni krogi Jugoslavije dopustili tem monopolom, da neovirano razpolagajo s ključnimi panogami jugoslovanskega gospodarstva in da črpajo v deželi ogromne dobičke. Po priznanju ameriškega tiska za vsak dolar, vložen v gospodarstvo Jugoslavije, danes dobijo dva dolarja. Jugoslovanski tisk tega ne zanika več. Po agenciji «Tanjug» bo morala Jugoslavija samo v teku leta 1954. plačati 20 milijard din drugim deželam za posojila, ki so ji bila nakazana.

Gospostvo imperialističnih monopolov v Jugoslaviji je nerazdružljivo povezano z militarizacijo gospodarstva dežele. List «Borba» je 1952 naznanil, da se je splošni obseg vojne proizvodnje v primeri z 1948 za 8 krat pomnožil.

Krediti za vojne priprave se stalno povečujejo. Tako so 1950 predstavljali 51,7% državnega proračuna in 1953 že 78%. V

(Nadaljevanje na IV. strani)

Sovjetski predlogi za resnično svobodno in enotno nemško državo

Zahodniki se z vsemi silami bijejo za vključitev Nemčije v evropsko obrambno vojsko - Edenov in Molotovljev načrt za rešitev nemškega vprašanja - Molotov predlaga referendum o CEDu

Zunanji ministri štirih velesil že več dni razpravljajo o nemškem vprašanju, ne da bi prišli do kakega kompromisa in konkretnega zaključka. To pa je posledica dveh popolnoma različnih predlogov za rešitev najvažnejšega vprašanja, ki danes tare Evropo.

V petek je Eden predložil v imenu treh zahodnikov načrt o nemškem vprašanju. Načrt vsebuje 5 točk, ki se glasijo: 1. v vsej Nemčiji naj bi se pod kontrolo okupacijskih sil vršile svobodne volitve; volilni zakon naj bi izdelali predstavniki štirih okupacijskih držav; 2. parlament, ki bi izšel iz teh volitev, naj bi izdelal ustavo; 3. naj bi se za sedaj, do volitev vzpostavila začasna oblast nad vso Nemčijo, vedno pa pod kontrolo okupacijskih sil; 4. vlada, ki bi izšla iz volitev, naj bi sprejela mirovno pogodbo; 5. ta vlada bi imela pravico potrditi vse tiste pogodbe, ki sta jih pred volitvami sprejela en ali drugi del Nemčije.

V ponedeljek je sovjetski predstavnik Molotov predlagal, naj bi se namestniki zunanjih ministrov sestali in v teku treh mesecev izdelali osnutek mirovne pogodbe, naj se v teku šestih mesecev in pred oktobrom 1954 sestane mirovna konferenca. Nato je Molotov razčlenil točke načrta mirovne pogodbe, ki ga je predlagal. Načrt predvideva: 1. združitev Nemčije; 2. umik vseh okupacijskih čet v teku enega leta po stopitvi v veljavo mirovne pogodbe in ukinitev vseh tujih strateških oporišč na nemškem ozemlju; 3. jamstvo demokratičnih pravic za vse državljane brez razlike; 4. jamstvo za delovanje vseh demokratičnih strank; 5. prepoved vseh protiljudskih sil; 6. obveza z nemške strani, da Nemčija ne bo sklenila zavezništev proti deželam, ki so bile z njo v vojni; 7. razveljavitev vseh političnih in vojaških pogodb, sklenjenih od obeh delov Nemčije; 8. priznanje meja, ki so bile določene v Potsdamu; 9. nobena omejitev civilne industrije, trgovine itd.; 10. brisanje vseh povojnih državnih dolgov; 11. dovolitev obrambnih sil in izdelave orožja, ki so potrebne za te sile; 12. podpora za sprejem v OZN.

Že na prvi pogled se razume, da sta oba načrta proizvod dveh popolnoma nasprotujočih si koncepcij. Medtem ko se zahodniki zavzemajo predvsem za volitve, ki naj bi se vršile pod kontrolo okupacijskih sil, in za uveljavitev bonnskih in pariških dogovorov, s katerimi je bila Zahodna Nemčija za 50 let povezana z atlantsko skupnostjo preko pogodbe o evropski obrambni vojski, predvideva sovjetski načrt tesno povezavo med varnostjo Evrope in nemškim vprašanjem. Zahodni načrt hoče na vsak način vsiliti nemškemu narodu ponovno oborožitev in vključitev Nemčije v sistem napadalnih blokov, medtem ko hoče sovjetski načrt zagotoviti novi enotni državi popolno svobodo tako v notranji kot v zunanji politiki.

Na podlagi teh dveh koncepcij nemškega vprašanja, se je v petek, soboto, ponedeljek, torek in sredo razvila bitka med Molotovom na eni strani in zahodniki na drugi strani. Eden, Bidault in Dulles so v vseh teh dneh poudarjali, da je za njih najbolj važno dejstvo vključitve Nemčije v evropsko obrambno vojsko. Pri tem je bil Dulles zelo grob v svojih protisovjetskih izpadih, kar prav gotovo ni moglo pripomoči k razčiščenju pojmov. V svoji obrambi evropske obrambne vojske so zahodniki šli tako daleč, da so izjavili, da je CED v korist... ZSSR in da bi morala Sovjetska zveza biti... zadovoljna, če bo Nemčija vanjo vključena!

Tov. Molotov pa je na podlagi konkretne preučitve bonnskih in pariških pogod pobil vse zahodne trditve in dokazal, da evropska obrambna vojska predstavlja nevarnost za vso Evropo, za vzhodne države in tudi za Nemčijo. Poudaril je, da vztrajanje na tezi CED preprečuje združitev Nemčije. Zato pa je v sredo predlagal, naj zahodniki pristanejo na referendum po vsej Nemčiji, na podlagi katerega naj bi se nemško ljudstvo izreklo za bonnske in pariške pogodbe ali pa za mirovno pogodbo. Zahodniki so ta sovjetski predlog odbili, čeprav se bo o njem še razpravljalo.

V četrtek se je začelo prvo tajno zasedanje.

Kot je znano, je bilo prejšnji četrtek sklenjeno, da se preide na drugo točko dnevnega reda, t. j. na nemško vprašanje, medtem ko se bo razpravljalo na posebnem tajnem zasedanju o vprašanju konference petih. V četrtek je tovariš Molotov predlagal, naj se v letu 1954. vrši razorožitvena konferenca, katere bi se morale udeležiti vse države v svetu. Bidault pa je v petek predložil resolucijo, ki predvideva rešitev vprašanja razorožitvene konference v okviru OZN. Da bi uskladili obe stališči, so odločili, da bodo tudi o tem razpravljali na tajnem zasedanju konference.

V soboto zvečer po seji štirih sta se na kratko sestala Molotov in Dulles, ki sta se razgovarjala o atomski banki.

Ta teden so se seje zunanjih ministrov vršile v demokratičnem delu Berlina, na sedežu sovjetskega poslaništva v drevoredu Unter den Linden.

ŠOVINISTIČNE SPLETKE OKROG SVETOIVANSKE ŠOLE

Za slovenske srednje šole naj se zgradi poslopje v centru mesta

Pojasnilo ZVU postavlja na laž občinski odbor - Podpisna akcija svetoivanskega prebivalstva za pravično rešitev tega vprašanja

Urad za obveščanje javnosti pri ZVU je v torek izdal sledeče sporočilo: «Spričo polemik v tržaškem občinskem svetu ter v nekaterih časnikih glede dodelitve novega šolskega poslopja pri Sv. Ivanu slovenskim dijakom je Urad za obveščanje javnosti pooblaščen sporočiti, da je bil kredit za gradnjo novega šolskega poslopja pri Sv. Ivanu odobren že v proračunu drugega polletja 1950. Nakazilo kreditov za gradnjo te šole je bilo dano z izrecnim namenom odpomoči šolskim potrebam slovenskega prebivalstva in tržaški župan je bil o tem obveščen s pismom Višjega šolskega nadzorništva od 5. decembra 1950».

S tem obvestilom, ki potrjuje izvajanja vodje komunistične skupine v mestnem svetu dr. Pogassija, je tudi uradno razkrinkana spletka občinskega odbora in župana proti dodelitvi svetoivanske šolske stavbe slovenskim srednjim šolam, kot je bilo že od vsega početka določeno. Kljub izrecni odredbi, da bo projektirana stavba dodeljena slovenskim srednjim šolam, je občina zidala in opremila šolo tako, kot da bi morala vanjo priti osnovna šola.

Glavni namen tega nizkotnega manevra je bil preprečiti slovenskim srednjim šolam, da bi prišle do prepotrebne nove stavbe v središču mesta. S svojim manevrom so prizadeli škodo ne le slovenskim srednjim šolam, ki so bile potisnjene na periferijo in ni bilo zanje zgrajeno primerno poslopje v središču mesta, temveč tudi italijanski osnovi šoli pri Sv. Ivanu, ki zaradi njihove izpodletele špekulacije ni dobila potrebnih novih učilnic.

Italijanski šovinisti so s spletkami okrog svetoivanske šole skušali poglobiti razdor in sovraštvo med Slovenci in Italijani. To dokazuje vsa njihova lažna propaganda, s katero skušajo prikazati italijanskemu prebivalstvu, da so Slovenci krivi, če novo poslopje ni bilo dodeljeno svetoivanski osnovni šoli. V ta namen so izvedli po Sv. Ivanu tudi podpisno akcijo z zahtevo, naj se slovenskim srednjim šolam odvzame dodeljena šola ter naj se da na razpolago domači osnovni šoli. S temi akcijami skušajo odvrniti od sebe krivdo, da je svetoivanska osnovna šola ostala brez potrebnih novih prostorov, ter jo zvaliti na Slovence, odnosno na slovenske srednje šole. Ne povedo pa, da so bili z odločitvijo iz leta 1950. in z molkom občinskega odbora o tej zadevi težko prizadeti tudi Slovenci, s tem da so bile njihove šole potisnjene v predmestje; odveč je govoriti, da morajo imeti slovenski dijaki, ki prihajajo dnevno iz vseh krajev cone A, šolsko poslopje v središču mesta, kot so komunistični svetovalci neštetokrat zahtevali v mestnem svetu.

Vsi pošteni Slovenci in Italijani so ostro obsodili to zlobno špekulacijo, ki ne koristi ne Slovencem ne Italijanom, ki pa zastruplja miroljubno sožitje obeh narodnosti. Vsi ti so zato odobravali edino pravilno rešitev, ki jo je predlagala komunistična skupina v občinskem svetu. Temu stališču so se pridružili tudi Svetoivanci, ki prav te dni pobirajo podpise v vsem šolskem okolišu za pravično rešitev tega perečega vprašanja. V resoluciji zahtevajo, naj se dodele potrebni krediti za skorajšnjo zgraditev primernega poslopja v središču mesta za slovenske srednje šole, da bi novo zgradbo pri Sv. Ivanu mogli dati na razpolago domači osnovni šoli. To resolucijo, ki najbolje zadovoljuje potrebe tako slovenskega kot italijanskega prebivalstva, množično podpisujejo vsi prebivalci ne glede na narodnost in prepričanje; saj se zavedajo, da bo le na ta način mogoče pravično in za vse zadovoljivo rešiti vprašanje šolskih prostorov.

Nam Slovencem je posebno veliko na tem, da se čimprej reši ta zadeva z zidavo novega poslopja v središču mesta. Le tako lahko pričakujemo, da bodo naše srednje šole dobro napredovale in se nemoteno razvijale. Zato je dolžnost vseh Slovencev, v prvi vrsti pa naših občin, da podpro to zahtevo ter vztrajno pritiskajo na pristojne oblasti, naj odobre potrebne kredite za zidavo in opremo dostojnega poslopja za naše srednje šole.

DC še vedno išče protiljudski način rešitve vladne krize

Togliatti svari pred dosedanjo politiko - Zopet De Gasperi ali Gronchi?

Italija je že mesec dni brez vlade, saj je Pella podal ostavko 5. januarja t. l. in Fanfani je vladal le formalno, ker ni imel zaupnice parlamenta. Zgleda pa, da bo jutri predsednik republike Einaudi ponudil mandat za sestavo nove vlade tistemu demokristjanskemu voditelju, ki sta ga v četrtek predlagala predsednika demokristjanskih parlamentarnih skupin Ceschi in Moro. Na vsak način je gotovo, da je več kandidatov za ministrskega predsednika.

Kot smo že napovedali prejšnji teden, Fanfanijeva vlada ni dobila zaupnice in je padla z veliko razliko glasov. To se je zgodilo v soboto, ko je v prvih popoldanskih urah predsednik parlamenta sporočil, da je Fanfani prejel 260 glasov, da so proti njemu glasovali 303 poslanci in da se jih je 12 vzdržalo. Za vlado so glasovali demokristjani in republikanci, proti pa komunisti, socialisti, socialdemokrati, 1 demokristjan (Rapelli), monarhiki in fašisti. Vzdržali so se liberalci.

Takoj po glasovanju je bila seja prekinjena, da se omogoči Fanfaniju odhod k predsedniku republike za podajanje ostavke. Einaudi je ostavko sprejel in začel v ponedeljek razgovore za sestavo nove vlade. Sprejel je bivšega predsednika republike De Nicolo, predsednika senata Merzagoro in parlamenta Gronchija, bivša predsednika ustavodajne skupščine Terracinija in Saragata, predstavnika komunistov Togliattija in Scoccimarra, socialistov Nennija in Morandija, republikancev, liberalcev, demokristjanov, monarhikov in fašistov.

Tov. Togliatti je po razgovoru z Einaudijem izjavil novinarjem, da je skupno s Scoccimarrom protestiral pri predsedniku zaradi vladnega programa Fanfanija, ki je hotel v nasprotju z ustavo sestaviti vlado na podlagi ideološkega boja proti velikemu delu italijanskega naroda. Togliatti je pripomnil, da se je izrekel proti enostrankarski vladi in za ukinitev ekskluzivizma nasproti delavskim strankam, ki so bile pravzaprav zmagovalke 7. junija.

Dan prej pa je tajništvo KPI objavilo izjavo, s katero odločno protestira proti napovedi ideološkega boja s strani Fanfanija in poziva italijanski narod, naj se takim in podobnim programom odločno upre, ako se noče pritti do nevzdržnega notranjega položaja v deželi in do skrajne napetosti.

Kar se tiče alternativ, o katerih se te dni govori, je nesporno, da igrajo demokristjani dvolično vlogo. Po eni strani se zavzemajo za obnovitev štiristranske vlade z udeležbo liberalcev (2 ministrstvi), republikancev (1 ministrstvo) in socialdemokratov (3 ministrstva), po drugi strani pa so dali razumeti, da se bodo v primeru neuspeha tega poskusa zatekli k vladi, ki bi ji podprli monarhiki.

Do sedaj so se socialdemokrati izrekli proti sestavi štiristranske vlade po starem, predjunijskem kopitu in zahtevajo vlado, ki bo vsaj v določeni meri upoštevala junijske volitve. V teh zadnjih dneh pa je postalo zadržanje socialdemokratov zelo dvoumno, tako da so se pojavile govorice o njihovi kapitulaciji pred demokristjani, ki hočejo obnoviti vlado na podlagi starih antikomunističnih in atlantskih šablon. Govori se, da bodo demokristjani predlagali De Gasperija za štiristranski poskus, Pello ali Picciona pa za desničarski. Vse stranke, razen demokristjanov se bolj nagibajo h kandidaturi predsednika parlamenta Gronchija.

Na vsak način pa bo predsednik republike danes imenoval človeka, ki bo imel nalogo, da sestavi novo vlado.

V petek je pred nezaupnico Fanfaniju govoril v parlamentu tov. Togliatti, ki je ostro napadel Fanfanijev program, zahteval, naj se konča vladni monopol demokristjanov, naj se uvede proporčni sistem, naj se začne učinkovita borba proti bedi in pomanjkanju, naj se uvede nova gospodarska politika o obrambo revnejših slojev, naj se nudi možnost, da imajo tudi delovni ljudje svoje predstavnike v vladi ali pa da vsaj sodelujejo v izdelovanju vladnih smernic. Togliatti je predlagal sporazum med političnimi silami, ki naj upošteva rezultate 7. junija.

Nacistične «poboljševalnice»

Tito je v petek 29. januarja na sedanju beograjske skupščine govoril tudi o aretacijah, ki so ile izvršene po juniju 1948, t. j. o objavi resolucije IU. Ni pove- al točnega števila aretiranih, de- al je le, da je bilo v tem času ljetih in likvidiranih skupno 67 vohunov in diverzantov, ki o jih vtihotapili čez naše me- e». O likvidacijah v koncentra- ijskih taboriščih pa niti bese- ice.

Ko Tito govori o koncentracij- kih taboriščih in ječah, jih ime- uje «kazensko-poboljševalne in zgojno - poboljševalne ustanove». Kakšen namen imajo te «ustano- ve»? «V naših kazensko - poboljš- evalnih in vzgojno - poboljševal- ih ustanovah — pravi Tito — je danes jasen osnovni namen, vpli- vati na tiste, ki so v njih, da si bodo privzgojili pozitivne lastnosti in se usposobili za družbi koristno delo na svobodi». Torej je «ustanove» naj bi opravljale nič manj in nič več kot dolžnost... olskega internata z vsemi udob- nostmi in ...brezplačno.

Tito mora priznati, da je bilo aretirano ogromno število «informbirojevcev» in da je z njimi režim ravnal kot z brezpravnimi ljudmi, saj niso bili niti sojeni in so bili zaprti v ječe in koncentracijska taborišča brez najmanjše pravne in sodne formalnosti. Tito, ki se zaveda te grdobije, pa pravi, da proti njim ni bil uveden kazenski postopek iz... širokogrudnosti, češ da, če bi bili sojeni, bi bili prejeli veliko večjo kazen, tako pa jih pošiljajo v «vzgojno - poboljševalne ustanove» za določeno dobo, dokler se ne... poboljšajo.

In Tito dobesedno pravi: «S temi ljudmi smo ravnali tako bolj zaradi tega, da jim pomoremo spoznati bistvo sovražne informbirojevske dejavnosti in torej škodljivosti njihovega stališča, kakor pa da bi jih sodili za kazniva dejanja, ki so jih dejansko zagrešili. Namesto visokih kazni, ki bi jim bile izrečene v skladu z določbami kazenskega zakona, če bi prišli pred sodišče, smo jih poslali za mnogo krajši čas na določene kraje in jim s tem preprečili, da bi s svojo dejavnostjo zagrešili hujša kazniva dejanja, zaradi katerih bi bili potem sojeni na daljše kazni».

Zadnji stavek je vreden, da ga naši nabrežinski kamnarji vklešejo v kamen in ga pustijo potomcem za spomin, tako da bodo vedeli, kako se danes lahko brez zmote reši vsako vprašanje! Po Titovi logiki bi bilo treba spraviti v zapor vse ljudi sveta, da se jim... prepreči, da bi na svobodi zagrešili kazniva dejanja. Tako ne bi bilo več tatov, morilcev, sleparjev, nasilnikov itd!! Oh, ti presveta nebesa, zakaj ste mu dala «toliko pameti». Oh, kakšna nesreča, da si je tak «genij» izbral za torišče svoje dejavnosti «malo» Jugoslavijo!

Ne glede na to pa bije v oči dejstvo, da so «informbirojevce» «prevzgajali na določenih krajih» t. j. na Golem otoku, Sv. Grgurju, Uljaniku, Stari Gradiški, Bilečah, v beograjski Glavnjači v Ljubljanski Miklošičevi itd. «Prevzgajali» so jih tako kot so «prevzgajali» Poccecaja, Buttignona, Tonzarja, B. T.-ja, Posselta, ki so ga naposled ubili, Quarantotta, ki so ga umorili, gen. Poljanca, ki so ga do smrti pretepli, in kot so napravili s tisoči drugih. «Prevzgajali» so z batinami, jazbinami, bojkotom, samicami, z mučenjem «z italijansko vodo», s kopanjem peska v morju januarja meseca, z 1 decilitrom pitne vode na dan, z lomljenjem hrbtenic, reber, nog in rok, z uničevanjem človeških teles in duš. Tak način «prevzgoje» je bil v navadi tudi pri nacistih in fašistih, saj so tudi nad Auschwitzom, Dachauom, Buchenwaldom itd. viseli napisi «Prevzgajališče». Tak način «prevzgoje» predstavlja največjo obtožnico proti Titu in njegovim sokrivcem.

Najbolj nesramno pa je to, da se Tito še norčuje iz svojih žrtev, iz stotin mrtvih, iz desettisočev jetnikov, iz desettisočev družin brez očeta, sinov in bratov. To je pač cinizem nacističnega kova. To je že znak šakalskega zverstva, duševne in telesne degeneracije. Resnica o titovskih koncentracijskih taboriščih je že prodrla v svet. Izmaličiti je ne more niti Titov cinizem, ki ga moremo primerjati le s Hitlerjevim.

K. Š.

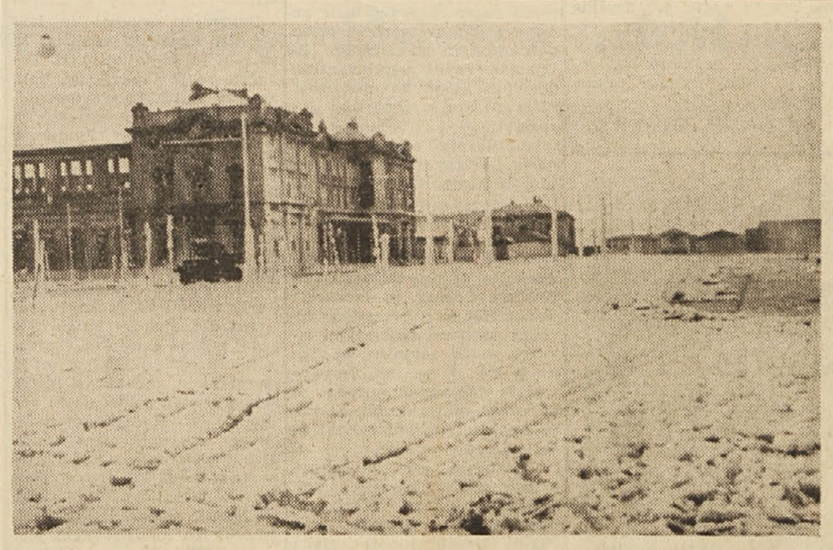

Tržačani ne bodo zlepa pozabili ponedeljka in torka tega tedna, ko je nad našim področjem razsajala strahovita burja skupno z velikim mrazom. Burja je povzročila velikansko škodo in 4 smrtne žrtve. Mesto je bilo skoro dva dni v precejšnji meri paralizirano. Na sliki: pogled na trg pred kolodvorom Sv. Andreja. Ali ne zgleda, da je bila slika posneta nekje na skrajnem Severu?

OD TEDNA do tedna

PETEK, 29. januarja: Sindikalni organizaciji CGIL in UIL (socialdemokratska) sta se domenili, da bosta skupno vodili akcijo za izboljšanje plač in za obnovo delovnih pogodb — *V Genovi* je falirala banka De Cavi, ki je imela milijardo lir deficita; zaradi bankrota so bili prizadeti tisoči ljudi, ki so hranili svoje vsote denarja v tej banki; skupno z banko je faliral tudi klerikalni list «Corriere del Popolo» — *V Siriji* je diktator Šišakli razpustil vse stranke in proglasil obsedno stanje, ker se je prebivalstvo začelo z demonstracijami upirati proti režimu — *Umrl* je gen. Vasili Kuznecov, eden izmed pionirjev sovjetskega letalstva.

SOBOTA, 30. jan.: Demokratična vlada Guatemale (v centralni Ameriki) je sporočila, da je bila odkrita zarota proti sedanji ureditvi: zaroto so finansirali ameriški krogi in so jo vodili domači veleposestniki s pomočjo vlad Nicarague, Salvadorja, S. Dominga in Venezuele — *Korejska* in kitajska republika sta sporočili ZDA, da zahtevata sklicanje Generalne skupščine OZN in odvzem «izpuščenih» ujetnikov Riju in Čankajšku — *V Alžiru* je bilo z nožem zabodenih 7 kolaboracionistov, od katerih je 1 umrl — *V Kafr* El Zajatu (Egipt) je vlak zavozil med manifestante, ki so pričakovali Naguiba, in povzročil 45 mrtvih.

NEDELJA, 31. januarja: 23 otrok, ki se je drsalo v angleških jezerih, se je utopilo, ker je led popokal — *Romunska* vlada je dvignila vrednost leja; vsak lei bo odslej vseboval 0,1481 gramov zlata namesto dosedanjih 0,0793 — *Madžarska* vlada je odločila, da bo brezplačno dodelila teren za zidavo vsem, ki si bodo v roku dveh let zgradili lastno hišo — *Južno* od Seula sta trčila dva vlaka; bilo je 40 mrtvih in 100 ranjenih — *Pri* Quebecu (Kanada) sta trčila neki avtobus in tovorni avtomobil; bilo je 20 mrtvih in 13 ranjenih.

PONEDELJEK, 1. februarja: V *Genovi* se je zaključila konferenca za svobodno trgovino ki so se je udeležili predstavniki industrijcev in delavcev; vsi so soglasno odobrili resolucije, ki poudarjajo potrebo po trgovski izmenjavi z Vzhodom — *Vladi* Iraka in Saudske Arabije sta odklonili ameriško pomoč — *Ameriški* lovci soprekršili premirje in sestrelili korejsko letalo — *Iz Pekinga* je odšel prvi brzovlak v Moskvo.

TOREK, 2 februarja: Muslimanski papež Kašani, ki mu je Zahedijeva policija pred dnevi aretirala sina, je napovedal, da bo začel borbo proti sedanjemu režimu v Iranu — *V Islandiji* so bile upravne volitve, na katerih je Komunistična partija izvojevala pomembno zmago in se plasirala na drugem mestu.

SREDA, 3. februarja: S 3. februarjem se je na Kitajskem začelo novo leto; po kitajskem sistemu se leto začenja vsako leto ob februarskem mlaju — *Ob priliki* neke indijske verske slavnosti, ki se vrši vsakih 12 let, je bilo okrog 1000 mrtvih in 3000 ranjenih; nesreča se je zgodila, ko so se ljudje začeli metati v sveto reko Gandže in so pehali drug drugega, tako da jih je veliko padlo na tla in bilo pohojenih — *73 duhovnikov*-delavcev je podpisalo izjavo proti francoskim škofom, ki zahtevajo ukinitev njihovega stanu.

ČETRTEK, 4. februarja: Italija je nakupila v ZSSR 125.000 ton pšenice — *ZSSR* je naročila v Angliji 20 ribolovskih ladij za 6 milijonov funtov — *V Laosu* se nadaljuje napredovanje ljudskih čet proti Luan Prabanu — *V severni Italiji* sta sindikalni organizaciji sklenili, da se bo sindikalna akcija v 9 severnih pokrajinah začela 10. februarja.

KONFERENCA TOV. VIDALIJA V KINU "AUDITORIUM"

Z združenimi silami še lahko rešimo STO

V nedeljo zjutraj je bila v dvorani kina «Auditorium» v Trstu važna konferenca, ki jo je organizirala naša partija, čim je bila končno ukinjena prepoved javnih manifestacij. Kljub burji in mrazu je veliko število tovarišev in demokratov napolnilo do kraja dvorano ter z veliko pozornostjo sledilo zanimivi temi, ki jo je razvijal sekretar naše partije tov. Vidali. Slednji je v jedrnatem in s preprostimi besedami podanem poročilu seznanil poslušalce z zadnjimi razvoji dogodkov v sosednih deželah, Italiji in Jugoslaviji.

Konferenco je otvoril tovariš Malalan, ki je poudaril, da se po ukinitvi znane prepovedi oglaša edino le naša partija o problemih, za katere je ostalim strankam molk dejansko najljubši.

V uvodu svojega govora je tov. Vidali podčrtal predvsem pomen berlinske konference, prikazal je stališče Sovjetske zveze in nujno potrebo, da se pri vsakem mednarodnem pogajanju vzame v poštev tudi LR Kitajska, ker je mir dejansko nedeljiv. Sicer pa predstavlja že samo dejstvo, da je prišlo do sestanka štirih pomembno zmago sil miru, ki se vedno bolj uveljavljajo v svetu.

Tov. Vidali je nato povezal berlinsko zasedanje s tržaškim vprašanjem, ki predstavlja vprašanje miru in mednarodne pomiritve. Orisal je vladno krizo v Italiji ter predočil velike borbe italijanskega naroda, ki zahteva, da se spoštujejo volilni izidi. S 7. junijem se je položaj v Italiji spremenil, italijansko delovno ljudstvo nudi vedno močnejši odpor proti vladni politiki, ki bi se hotela spuščati v «križarske vojne» proti komunizmu, dočim se izogiblje izvajanju resnične socialne politike, potom katere bi se končno lahko uredilo italijansko gospodarstvo.

Govornik je obravnaval nadalje položaj v Jugoslaviji ter poudaril, da smo pri tem kot pri borbah v Italiji zainteresirani tudi mi. Obrazložil je zadevo Djilasa in njegove «teorije», ki dejansko ne predstavljajo nič novega in jih je Titova klika že davno podpirala. Djilas je bil v resnici «duhovni oče» protisovjetske borbe in «teoretik» Titovega protikomunizma. Skandal je nastal, ko je Djilas objavil svoje članke, za katere je prejel 250 tisoč dinarjev in ko je začel napadati «kasto». Takrat so se začeli šele volkovi grizti med seboj in sedaj bi hoteli prikazati, da je Djilas neumen in molomeščanski anarhik, kar pa ni res. Djilas je namreč dobro pripravil svoj načrt in si poiskal zaveznike. Prepričan je bil, da mu bo s pomočjo Dedijerja uspelo. Videti pa je treba katere tuje imperialistične sile se v resnici skrivajo za vso zadevo. Dejstvo pa je, da postaja položaj v Jugoslaviji vedno bolj nevzdržen in nezadovoljstvo množic narašča. Želeti je le, da bi se iz tega kriza še zaostrila in rodila močno ljudsko gibanje, ki naj privede Jugoslavijo v tabor miru.

Tov. Vidali se je v zadnjem delu dotaknil tudi tržaškega vprašanja ter opozoril pred nevarnostjo molka, ki se opaža zadnje čase okrog tega problema. Klerikalna vlada v Rimu pa je s svoje strani pripravljena odstopiti Titu vse, dočim je njegovo stališče ravno obratno. V zvezi s skupino ljudi, ki so se znale odstraniti od nacionalizma in s Parrijem na čelu predlagajo neposredna pogajanja — je tov. Vidali pribil, da taka pogajanja ne morejo privesti do rešitve tržaškega vprašanja. Edini izhod je mirovna pogodba, kar se sicer priznava z več strani, celo v vrstah demokristjanov in beguncev. Pred nevarnostjo razkosanja, za katerega spletkarijo tuje diplomacije, pa se lahko zavarujemo z zahtevo, da se prizadeto prebivalstvo vpraša za mnenje. Tov. Vidali je še naslovil poziv poštenim elementom vseh strank, da se združijo v akciji za rešitev našega mesta. Enotnost vsega prebivalstva, posebno še delavskega razreda je tembolj nujna, spričo vedno slabših gospodarskih razmer. Sekretar naše partije je v zaključku pozval tovariše, naj skrbijo, da bo partija vedno močnejša, opozoril je na važnost rekrutacije in na povezavo z množicami.

V začetku konference so udeleženci z enominutnim molkom počastili spomin preminulega odvetnika Blocha, ki je do zadnjega trenutka branil zakonca Rosenberg. V zaključku pa je bila odobrena poslanica za štiri ministre, ki zasedajo v Berlinu.

Tito je podal katastrofalno sliko gospodarstva v Jugoslaviji

Edina panoga, ki je napredovala: vojna industrija - Zaostalost kmetijstva, nazadovanje predelovalne industrije, težko zdravstveno stanje in analfabetizem

V četrtek 28. januarja je začela zasedati beograjska zvezna skupščina, ki je bila sklicana zato, da izvoli svojega novega predsednika na mesto odstranjenega Djilasa, «novega» predsednika države in «nov» Izvršni svet ali vlado. Nobenega dvoma ni bilo, da bo izvoljen za predsednika skupščine Moša Pijade, kar so že teden dni napovedovali titovski listi, za predsednika države pa Tito. Oba sta bila potrjena soglasno, kar ni čudno. Za podpredsednike vlade pa so bili določeni Kardelj Rankovič, Vukmanovič in Colakovič. Od prejšnjih podpredsednikov dva sta odpadla: Djilas, ki je bil izobčen in Pijade, ki je postal predsednik skupščine.

V teku zasedanja se ni zgodilo nič novega razen sprejema Djilasove ostavke s poslanskega mesta. Djilas je bil namreč prisiljen, da poda svojo ostavko tudi s tega mesta. Zasedanju ni prisostvoval Vladimir Dedijer, branilec Djilasa. Baje si je ob tej priliki umislili ali so ga prisilili, da si umisli, diplomatsko bolezen.

V petek zjutraj je na skupščini govoril Tito. Imel je dolg referat, v katerem je po svoje razlagal razvoj Jugoslavije od 1950 do 1953.

Tokrat se bomo dotaknili gospodarskih vprašanj, ki jih je obravnaval. Na splošno se lahko ugotovi, da je Tito kljub vsem falzifikacijam, ki jih je vajen, zelo mračno orisal gospadarski položaj Jugoslavije.

Abstraktno je govoričil o «velikanskih korakih naprej», ki jih je baje napravila Jugoslavija pod njegovim režimom na gospodarskem polju, ko pa je prešel na stvarnejšo analizo, je moral priznati ogromne pomanjkljivosti in velik kaos.

Predvsem je iz njegovega referata prišlo na dan, da je režim v teh letih (od 1950 do 1953) vložil vse svoje sile za razvoj vojne industrije in vojnih naprav, medtem ko je moral skrajno omejiti civilno industrijo, predvsem pa predelovalno ali lahko industrijo. Istočasno je Tito priznal, da je kmetijstvo zelo zaostalo in da sta bila zaradi tega «resno otežkočena hitrejši gospodarski razvoj in dvig življenjske ravni» prebivalstva.

Medtem ko je proizvodnja vojne industrije stalno naraščala, je «proizvodnja predelovalne industrije zaostajala in celo nazadovala, to pa posebno v tistih panogah, ki so bolj odvisne od uvoza surovin (tekstil, usnje, gumi itd.)». Režimski voditelji so pač rajši uvažali tanke, letala, topove in drugi vojni material kot pa tekstil, usnje, gumi itd., ki bi služilo potrebam prebivalstva.

Kljub razvoju vojne industrije, ki jo Tito vključuje v ostalo industrijo, pa je prišlo «v treh letih do določenega zastoja industrijske proizvodnje» na splošno. Težave v kmetijstvu, pravi Tito, so «povzročale velike težave v prehrani prebivalstva, v delu predelovalne industrije in v plačilni bilanci». Ugotavlja se tudi, da plačilna bilanca Jugoslavije ni uravnana in da morajo kriti primanjkljaj s krediti in s sredstvi iz pomoči od zunaj. Tako «neodvisna» je torej Jugoslavija!

Tito je v svojem govoru napovedal, da bodo morali še povečati izvoz, kot da ne bi zadostoval sedanji izvoz, ki predstavlja pravo ropanje jugoslovanskih naravnih in ljudskih bogastev. Zato pa, da bi Jugoslavija lahko konkurirala z razvitejšimi deželami na mednarodnem trgu, pravi Tito, da je treba «znižati proizvodne stroške», «zvišati storilnost dela» in «izboljšati organizacijo v poslovanju zunanje trgovine». To pa ni nič drugega kot napoved še večjega izkoriščanja jugoslovanskih delovnih ljudi, industrijskih in drugih delavcev ter kmetov.

Kar se tiče socialne zaščite, je glavar Jugoslavije dejal, da je bila oblast doslej «preveč širokogrudna» in da «ni upoštevala dejanskih možnosti države». Zato pa ukazuje skupščini, naj izdela zakon, ki bo «izravnal» to «nesoglasje» in ki bo predstavljal «resno revizijo sedanjega sistema socialnega zavarovanja».

Slika nam kaže pravi zimski prizor iz prejšnjega tedna, ko je razsajal v mestu in na podeželju snežni metež.

V vsem svojem govoru se ni niti enkrat dotaknil problema brezposelnosti, čeprav jo celo vladne statistike priznavajo. Rekel je le, da bo treba «preprečevati nepravilno odpuščanje z dela», kar pa pomeni nadaljevati s politiko «pravilnega odpuščanja» in povečanja armade brezposelnih, ki šteje preko pol milijona ljudi.

Katastrofalna pa je slika zdravstvenega stanja v deželi. Tito je moral priznati veliko umrljivost otrok, ogromno število tuberkuloznih in bolnih zaradi nalezljivih bolezni in «endemičnega luesa», povedal je, da je «preveč» nesreč in bolezni med delovnimi ljudmi, da ni dovolj zdravstvenih ustanov, da so zdravniki slabo plačani itd. Ljudi tolaži s tem, da jim napoveduje v «doglednem času» boljšo zdravstveno zaščito in večjo skrb države za tehnično opremo v tovarnah itd.

Kar se tiče prosvete in šolstva, ni bil Tito nič skromen in ni hotel govoriti o brlogih, v katerih se učijo otroci, o analfabetizmu, ki narašča, o pomanjkanju šol itd.

Na splošno pa Titovo poročilo ne more skriti težkega stanja v Jugoslaviji. V nobeni panogi gospodarstva in javnega življenja se ni mogel pobahati. Le vojna industrija ga dela ponosnega. In prav to je tisto, kar je spravilo v tako obupen položaj Jugoslavijo!

Partijsko življenje

S tem tednom ta rubrika nadomešča «pismo sekcijam» Zato pa naj sekcijski komiteji razpravljajo o «partijskem življenju» in naj iz njega črpajo smernice za nadaljnje delo.

BORBA LADJEDELNISKIH DELAVCEV

Delavci Sv. Marka poostrujejo borbo proti zmanjšanju delovnega urnika in za zagotovitev dela ladjedelnici. Komunisti morajo to akcijo popularizirati, ker je v sedanji gospodarski krizi njihova glavna naloga biti na čelu vseh konkretnih borb, kot je tista od Sv. Marka. Zato pa morajo komunisti napraviti vse, da se okrog te akcije doseže enotnost in solidarnost prebivalstva. Enotnost, ki se je dosegla v Miljah, ulične manifestacije v Trstu, najavljeno skupno zborovanje sindikalnih organizacij dokazujejo, da je problem čuten in da je zato treba podvzeti vrsto iniciativ za razširitev enotne fronte in ljudske solidarnosti.

V tem pogledu je zelo dobra iniciativa sekcije Barriera, ki je sestavila letak o borbi v ladjedelnici Sv. Marka in ga razširila med prebivalstvom, prav posebno pa med trgovci in lastniki javnih lokalov. Pri Sv. Jakobu pa je sekcija sklicala izredni plenum, na katerem so se tovariši upoznali s problemom in ga diskutirali. Take konkretne iniciative bodo lahko odločno prispevale k uspehu akcije delavcev Sv. Marka.

KONFERENCA VELETOVARN

Jutri, v nedeljo 7. februarja ob 9. uri bo v dvorani krožka «Kraljič» v Domu pristani delavcev partijska konfere komunistov iz veletovarn. konferenci se bo razpravlja partijskem delovanju v to nah v zvezi z nalogami ko nistov v borbi za obra delavskih interesov in varn.

ZA SEKCIJSKE PLENUME

Skoraj vsi sekcijski k teji so že razpravljali o sk nju sekcijskega plenuma, pa niso sestavili konkretn delovnega načrta za njeg pripravo. Tak načrt pa je t pripraviti, ker je plenum redne važnosti za organiza sko in politično zboljšanje cij. Tovariši s Kolonkovca Barkovelj, Pončane in Sv. A za so že določili datum pl ma in dan diskusije v sek škem komiteju o vseh pol nih in organizacijskih vprk nih sekcije.

SIRJENJE TISKA

14. februarja se začne te proslav za 30. obletnico p številke «Unità». Ob tej p ki se bo tudi na našem po ču vršila velika akcija za rjenje tega lista.

Po slovenskih vaseh pa se najbolje proslavila ta obl ca s širjenjem «Dela». Zato tovariši po vaseh izrabijo priliko, da preučijo vse ob ječe možnosti za povečan rjenja «Dela». Po mestu pa slovenski tovariši preučijo manjkljivosti, ki obstajajo rjenju našega lista in naj sk no z drugimi tovariši pre dajo možnosti za izboljša položaja. Predvsem bi bilo bro, da si slovenski tovariši pravijo načrt za širjenje n ga lista po vseh mest okrajih.

POBUDA MAGDALENSKI TOVARIŠEV

Pretekli teden so tova z Magdalene pripravili le s katerim so napravili po bno akcijo od hiše do h predvsem pa med trgovci lastniki javnih lokalov za pularizacijo berlinske ko rence. V tem letaku se predvsem obravnavalo in mačilo stališče Sovjetske z ze. S to akcijo so magdal ski tovariši pokazali, da zn pravočasno izrabiti vsak p tični dogodek. Temu prim naj sledijo tudi druge sekc

KONFERENCA VODITELJ SKUPIN

Zaradi slabega vremena odpadla konferenca voditel skupin, ki je imela biti v rek 2. februarja. Vršila se v torek 11. februarja ob uri v dvorani krožka «K ljič». Poročilo bo podal o nizacijski sekretar partije Destradi. Vstop s partijsko kaznico.

DELO SEKCIJE NA KOLONKOVCU

Kolonkovski tovariši se s no zanimajo za konkretne k jevne probleme, ki jih po vljajo našim svetovalcem, teri jih po svoji strani izna jo pred občinskim svetom. ta način je bilo na Kol kovcu izvršenih več javnih prav po zaslugi komunist Istočasno se kolonkovski to riši zanimajo za kmetij probleme, so v stalnih stik kmeti in jih pozivajo, naj vpišejo v Zvezo malih po stnikov. Te njihove iniciat so hvalevredne.

Iz titovskih listov

LJUBLJANSKI **DNEVNIK**

Tovarna čipk in volnenih izdelkov «Rašica» v Tacnem ima na zalogi v skladišču za 11 milijonov dinarjev izdelanih čipk in volnenega blaga. Tako stanje je nastalo vsled slabe kvalitete in konkurence. Vso krivdo takemu stanju pripisujejo direktorju tovarne. Svet proizvajalcev je predlagal naj bi se postavilo prisilno upravo.

«Ljubljanski dnevnik» 25.dec.53.

Člen 13. Uredbe o zaključnih računih gospodarskih organizacij za leto 1953. pravi, da podjetja, ki so prejela regres o pocenitvi tekstila po uredbi iz novembra, morajo preveč izplačane zneske izravnati v letu 1954. po predpisani obdavčitvi. Kakšna bi bila posledica, če bi se ta predpis izvedel. Da navedemo samo en primer: Po računih ljubljanskega podjetja «Tekstil» bi morali delavci in uslužbenci tega podjetja letos vrniti podjetju okrog 2 in pol mesečni plači. To pomeni povprečno 17.000 din. Njihova povprečna plača pa je znašala po tarifnem pravilniku 9.564 na mesec.

(«Ljubljanski dnevnik», 13. 1. 54. in «Sl. poroč., 11. 1. 54)

SLOVENSKI **Poročevalec**

Prijateljstvo Jugoslavije in Turčije zahtevajo narodi vsega sveta

Na plenumu republiškega odbora sindikata komunalcev je bilo ugotovljeno, da se je v letu 1952. bolniški stalež povzpel na 4,9%, lani pa kar na 6,11%. Vzrok temu so nekatera obolenja, ki postajajo že profesionalna, ter nezgode pri delu in izven dela. Zaradi tega nastaja velika gospodarska škoda. Od leta 1949. do oktobra 1953. je bilo od 16.118 zaposlenih delavcev 7.549 bolnih. Del krivde obolenjem je tudi v tem, ker se delavci slabo hranijo, nekateri celo samo z mrzlimi jedili. V popolnih 4 letih je bilo 907 težjih obolenj in je pri tem izgubljeno 22.353 delovnih dni.

(«Slovenski poročevalec», 11. jan. 1954)

Ljudska **PRAVICA**

Pred kratkim je Mestni ljudski odbor v Ljubljani dal pod prisilno upravo še eno podjetje «Cementnine». Pregled v poslovanju v tem podjetju so zahtevali delavci sami. Večkrat so prihajali na MLO in se pritoževali na nepravilne odnose. Pritoževali so se predvsem zaradi nepravilnega razmerja plač, saj so nekateri dobili celo manj od 5.000 din mesečno kar nikakor ne zadošča za življenjske potrebe. MLO je zaradi tega in drugih nerednosti razrešil dolžnosti direktorja in podjetje postavil pod prisilno upravo. Dva člana delavskega sveta sta že podala ostavko in zapustila podjetje, ker se s tem ukrepom del dosedanjega vodstva ne strinja. Tajništvo za gospodarstvo LRS pa je prejelo pismene pritožbe, v katerih trdijo, da pomeni prisilna uprava v podjetju, «nezaupanje do organov delavskega samoupravljanja».

«Ljudska pravica-Borba», 16. jan. 1954)

Kako bo z novimi stanovanjskimi najemninami v Ljubljani:

Na področju Ljubljane — po načrtu MLO — vsa stanovanja naj bi bila razdeljena v 7 kategorij. Za uvrstitev v določeno kategorijo bo odločala kvaliteta, udobnost, modernost itd. Največja težava pa je v tem, da je treba sedanje najemnine v celoti zvišati za 50 odstotkov. Pri najkvalitetnejših stanovanjih pa bo to zvišanje znatno večje. Kljub novim najemninam še vedno ne bodo ekonomske najemnine, saj bi prava najemnina, ki bi zadoščala za amortizacijo stavb in njih vzdrževanje, morala biti še precej visoka.

(«Ljudska pravica-Borba», 6. jan. 1954)

Cene živil in uslug so bile v decembru 1953. višje od cen istih predmetov v decembru 1952. Cena govejega mesa v Ljubljani decembra 1953. je znašala 195 din po kgr, decembra 1952. pa je bila 160 din, svinjsko meso se je zvišalo od 210 na 235, mleko od 24 na 28 din, cena solate od 24 na 28 din, razlika cene po 1 kilogramu jabolk je 6 din, po enem litru vina je 60 din. Cena za delo moške obleke brez pribora je znašala decembra 1952. 2.250 din, decembra 1953. pa 2.875. Cena striženju las in britju se je zvišala od 26 na 40 din.

(«Ljudska pravica-Borba», 16. 1. 1954.)

Ogromni dobički ameriških bank

Ameriško časopisje poroča o ogromnih dobičkih večjih ameriških bank. List «Journal of Commerce» piše, da so imele glavne ameriške banke v letu 1953. najvišje dobičke, kar jih beležijo v zadnjih letih in so v mnogih primerih dosegle maksimalno raven.

Ogromne dobičke so si nagrmadile banke, ki poslujejo v delokrogu finančnih skupin Rockefeller in Morgan. Na podlagi uradnih podatkov je «Chase National Bank of New York» imela čistega dobička, po izplačilu dividendov, 52 milijonov 321.382 dolarjev v primeri s 45.106.662 dolarjev iz leta 1952. Čisti dobiček «Guarantes Trust Company» znaša 72,456.852 dolarjev v primeri z 68,119.924 dolarjev v letu 1952. «Bankers Trust Company» v New Yorku je imela prejšnje leto 12,721.300 dolarjev čistega dobička, v primeri z 8 milijoni 867.404 iz leta 1952. Čisti dobiček «First National Bank» v New Yorku pa je narastel od 6,505.693 v letu 1952, na 7,126.544 dolarjev v prejšnjem letu.

NAD VSE OBČUTENI PRAZNIK VSEH SLOVANSKIH NARODOV

300-letnica združitve Ukrajine z rusko državo

18. januarja 1654 je veliki ukrajinski voditelj Bogdan Hmeljnicki na seji Pereslajavske rade razglasil združitev Ukrajine z Rusijo - Stoletne borbe ukrajinskega naroda za osvoboditev - Njegove težnje so se uresničile le po Oktobrski revoluciji

Centralni komite KPSZ, Ministrski svet ZSSR in prezidij Vrhovnega sovjeta ZSSR so izdali odločbo o svečani proslavi 300-letnice združitve Ukrajine z Rusijo, ki je potekla januarja 1954, kot znamenitega zgodovinskega dogodka, kot velikega narodnega praznika ukrajinskega in ruskega naroda in vseh narodov Sovjetske zveze.

V odloku se pravi, da je bil ta znameniti dogodek zaključek stoletne borbe ukrajinskega naroda proti tujim osvajalcem za združitev z ruskim narodom v skupno rusko državo.

Ukrajinski narod, ki poteka iz skupnega korena starosloveanske narodnosti in je povezan z ruskim narodom zaradi istega porekla, blizkosti in skupnosti vsega zgodovinskega razvoja, je stalno težil po združitvi z bratskim ruskim narodom. V teku dolgotrajne dobe je bila Ukrajina pod tujim jarmom in je bila strašno opustošena zaradi napadov nomadskih hord turško-tatarskih hanov in jarma poljske šlahte. Ker mu je pretila nevarnost uničenja, je ukrajinski narod stalno vodil borbo proti tujim osvojevalcem.

V osvobodilni vojni od 1648-1654 je ukrajinski narod pod vodstvom znamenitega državnika in vojskovodje Bogdana Hmeljnickega vodil junaško borbo za osvoboditev Ukrajine izpod jarma poljske šlahte, za združitev Ukrajine z Rusijo. Zgodovinska zasluga Hmeljnickega je v tem, da je, izražajoč težnjo ukrajinskega naroda po tesni povezavi z ruskim narodom in nahajajoč se na čelu procesa formiranja ukrajinske državnosti, pravilno razumel njene naloge in perspektive in videl rešitev ukrajinskega naroda v njegovi združitvi z velikim ruskim narodom.

Kot glavna in odločujoča sila osvobodilne vojne je nastopalo zasužnjeno kmetstvo, ki se je borilo za osvoboditev Ukrajine izpod tujega jarma in je nastopalo proti socialnemu zatiranju s strani fevdalcev. Borba ukrajinskega naroda proti poljski šlahti je naletela na široki odziv in simpatije poljskega kmetstva, ki je trpelo pod jarmom poljskih fevdalcev.

Zaključek te vsenarodne borbe je bil odlok Perejaslavske rade 8. (18.) januarja 1654 o združitvi Ukrajine z Rusijo, odlok, ki je predstavljal voljo svobodoljubnega ukrajinskega naroda, je bil izraz njegovih stoletnih teženj in upov ter je bil preokretnica v njegovem življenju. Ukrajinski narod, povezujoč za vedno svojo usodo z istokrvnim bratskim ruskim narodom, v katerem je vedno gledal svojega zanesljivega zaščitnika in zaveznika, je s tem korakom rešil sebe kot nacijo.

Ne glede na to, da so bili tedaj na čelu Rusije car in plemiči, je imela združitev Ukrajine z Rusijo velikanski napredni značaj za nadaljnji politični, gospodarski in kulturni razvoj ukrajinskega in ruskega naroda. Združitev dveh velikih slovanskih narodov ne glede na reakcionarno politiko carizma, ruskih in ukrajinskih fevdalcev in buržoazije je zbližala naroda Rusije in Ukrajine, ki sta izbrala edino pravilno pot v skupni borbi proti vsem zunanjim sovražnikom, proti skupnim zatiralcem, proti fevdalcem in buržoaziji, proti carizmu in kapitalističnemu suženjstvu.

Kljub carski reakcionarni politiki surovega nacionalno-kolonialnega zatiranja so najboljši sinovi ruskega naroda priznavali Ukrajini pravico do nacionalne neodvisnosti in so se skupno z naprednimi javnimi delavci ukrajinskega naroda borili proti nesramni politiki hujskanja narodov Rusije drug proti drugemu, ki so jo vodili rusko in ukrajinsko plemstvo in buržoazija ter njuni sluge — veltkodržavni šovinisti in ukrajinski nacionalisti.

Na osnovi skupne borbe proti zatiralcem in tujim osvajalcem, ki so napadali rusko in ukrajinsko deželo, se je razvilo in okrepilo krvno, nerazdružljivo prijateljstvo med dvema velikima bratskima narodoma. Veliki uspehi tega prijateljstva odločno in prepričevalno razkrinkujejo protiljudsko vsebino buržoazno-nacionalističnih popačenj v ocenjevanju zgodovinskega značaja združitve Ukrajine z Rusijo, očividno dokazujejo, da so zaman vsi poskusi buržoaznih nacionalistov za izpodkopavanje in razrušenje nerazdružljive zveze ukrajinskega, ruskega in drugih narodov Sovjetske zveze.

Za nadaljnji razvoj ruskega, ukrajinskega in vseh drugih narodov Rusije je bil odločilnega pomena pojav na zgodovinskem pozorišču ruskega proletariata, najrevolucionarnejšega na svetu in njegove borbene predstraže, Komunistične partije.

Pod vodstvom Komunistične partije so se narodi Rusije z izvršitvijo Velike oktobrske socialistične revolucije osvobodili okov kapitalističnega suženjstva in so pokazali pot v socializem. Ukrajinski narod je prvi takoj po ruskem narodu šel po poti socializma in končno dosegel uresničenje svojih stoletnih sanj, ustanovil svojo nacionalno ukrajinsko državo in položil temelje za novo in še slavnejšo dobo v svoji zgodovini.

Bratska zveza in prijateljstvo med ruskim in ukrajinskim narodom sta se okrepila in prekalila v Oktobrski revoluciji, v ognju državljanske vojne proti notranji kontrarevoluciji in tuji vojaški intervenciji, v letih socialistične izgradnje, v zgodovinskih bitkah Velike domovinske vojne.

Vsled svetovno-zgodovinskih zmag, ki so jih dosegli narodi Sovjetske zveze, zanašajoč se na uresničenju leninsko-stalinske nacionalne politike, je ukrajinski narod lahko uresničil svoj narodni preporod z združitvijo vse ukrajinske dežele v zedinjeno Ukrajinsko sovjetsko socialistično državo.

Z ogromnimi uspehi v gospodarski in kulturni izgradnji korakata ruski in ukrajinski narod skupno z drugimi bratskimi narodi ZSSR pod vodstvom Komunistične partije z gotovim korakom v komunizem.

Nerazrušno večno prijateljstvo med ukrajinskim in ruskim ter vsemi narodi ZSSR je porok narodne neodvisnosti in svobode, procvita narodne kulture, procvita ukrajinskega in vseh drugih narodov Sovjetske zveze.

CK KPSZ, Ministrski svet ZSSR in Prezidij Vrhovnega sovjeta ZSSR so v svojem odloku naložili vsem partijskim in sovjetskim organizacijam nalogo, da svečano proslavijo znameniti zgodovinski dogodek — 300-letnico združitve Ukrajine z Rusijo kot veliki vsenarodni praznik. Te proslave pa bodo posvečene nadaljnjemu razvoju in okrepitvi prijateljstva med narodi ZSSR.

(Iz lista «Pravda»)

Hreščatiki, središče Kijeva, ki je bilo obnovljeno po vojni.

Naraščanje cen in padec proizvodnje v matični državi

(Nadaljevanje in konec)

Povprečna bruto plača kvalificiranega delavca znaša sedaj 8-9 tisoč dinarjev na mesec, nekvalificiranega pa 4-5 tisoč, medtem ko po uradnih podatkih znaša življenjski minimum za družino 4 članov preko 20.000 din na mesec. Po statističnih podatkih je od celokupnega števila delavskih in družin nameščencev preko 30 odst. z več kot tremi otroci.

Samo za najbednejše prehranjevanje take družine je potrebno najmanj 10 tisoč din, ne računajoč na druge izdatke. Na ta način so družine delavcev in nameščencev obsojene na trajno gladovanje. V teh pogojih ne more biti govora o zadovoljevanju kulturnih potreb.

Katastrofalni značaj padca kupne moči širokih množic prebivalstva v teku poslednjih let je razviden iz primerjave sedanjega stanja v deželi s stanjem v predvojni monarhistični Jugoslaviji, ko je bila beda delovnih množic prav tako velika. Statistični podatki kažejo, n. pr. da so sedaj cene moške obleke iz navadnega prediva 58 krat višje kot 1938, iz zefira preko 35 krat višje itd.

Povprečne cene osnovnih industrijskih predmetov so se v primeri s predvojnimi povečale za 20-30 krat. Nominalna plača pa se je povečala le za 4-5 krat. Ta primerjava jasno dokazuje, da je sedanja življenjska raven jugoslovanskih delovnih ljudi za nekajkrat nižja od one v predvojni Jugoslaviji.

Oblasti na administrativni način odvzemajo od delavskih in plač nameščencev okrog 45 odst. za socialno zavarovanje. «Vsak delavec in nameščenec mora torej letno prispevati v ta sklad vrednost kakih 160 dnevnic» — je nedavno izjavil Kardelj. Čeprav se delavcem in nameščencem odvzemajo desetine milijard, se socialni izdatki stalno zmanjšujejo. Tako je bila n. pr. 1953 vsota otroških doklad zmanjšana za preko 10 milijard din. Stalno se zmanjšujejo tudi izdatki za socialno zavarovanje.

Poslabšala se je tudi zdravstvena zaščita delovnih ljudi. Zdravniška pomoč postaja vedno bolj draga. Življenje širokih ljudskih množic, slaba prehrana, težki delovni pogoji in pomanjkljivosti zdravstvene zaščite vodijo k vedno večjem porastu bolezni. Po uradnih podatkih režimskega tiska je bilo 1953 registriranih preko tri milijone oboljenj med delavci in nameščenci. Število obolenj in nesreč delavcev v proizvodnji je dvakrat višje kot v predvojni Jugoslaviji. Ne glede na vse to je Kardelj v svojem nedavnem govoru napovedal nove vladne ukrepe za omejitev izdatkov za socialno zavarovanje delavcev.

Vzporedno s padcem življenjske ravni delavcev, nameščencev in drugih delovnih ljudi v mestih, se je poslabšal tudi položaj vaških delovnih množic.

Delovnim kmetom so lani naprtili davčna bremena, ki so bila še večja kot 1952. Povečalo se je ropanje delovnih kmetov s strani državno-kapitalističnih podjetij, kulakov in raznih špekulantov. Znatno je padla kupna moč delovnega kmetstva. Uradna statistika ugotavlja, da 64 odst. kmetov v Srbiji nima potrebnega minimuma za življenje. V drugih krajih dežele je položaj kmetov še slabši. V preteklem letu so se dohodki kmetov v denarju znižali za preko 10 milijard din. Položaj kmetov je sedaj znatno sabši kot v predvojni Jugoslaviji. 1953 n. pr. je moral kmet za nabavo metra sukna prodati poldrugikrat več pšenice ali koruze kot 1939, za par usnjenih opankov približno poldrugikrat več itd. Iz tega sledi, da so delovni kmetje morali lani prodati, če so hoteli zadovoljiti osnovne potrebe po industrijskem blagu, za 2-3 krat več pridelkov kot 1939.

To so samo nekateri rezultati politike vlade v preteklem letu.

Ali nameravajo beograjski upravitelji podvzeti v 1954 kakšne ukrepe za izboljšanje življenjske ravni ljudstva?

O tem ni duha. Nasprotno, vlada in državni gospodarski činitelji so že sprejeli vrsto novih uredb, katerih uresničenje bo privedlo do še večjega padca življenjske ravni ljudstva. V to vrsto spada med ostalimi tudi uredba o dnevnicah delavcev, odn. o plačah nameščencev. Beograjski list «Nin» je pisal, da ta uredba predvideva zmanjšanje dnevnic in plač povprečno za 20-30 odst. Posebna vladna uredba predvideva od začetka t. l. povišanje stanarine, na katero je že prej pogostoma odpadlo 50 odst. mesečnega delavskega zaslužka. Povišanje stanarine je eno izmed novih «darilo» beograjske vlade našim delovnim ljudem. Po novi vladni uredbi o davkih se prav tako povečuje težki davčni pritisk na delovne ljudi.

Vse delovanje beograjske vlade je pokazalo, da je njena politika, t. j. politika militarizacije dežele, tekme v oboroževanju, politika obnavljanja in podpore kapitalističnim izkoriščevalnim elementom glavni vzrok katastrofalno nizke življenjske ravni delovnih množic.

Preteklo leto je dokazalo, da se naše ljudstvo ne more pomiriti s tako politiko.

Delovni ljudje Jugoslavije so novo leto dočakali odločeni, da še aktivneje nadaljujejo borbo za obrambo svojih osnovih pravic in svojih življenjskih interesov.

(Iz lista «Za socialističku Jugoslaviju»)

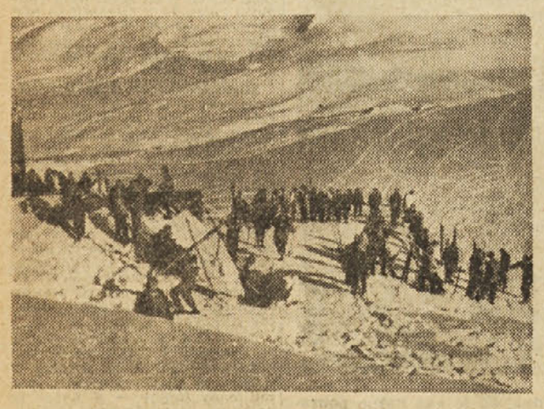

Brezskrbne zimske počitnice poljskih delavcev v visoki Tatri. Na Poljskem, kot v ostalih socialističnih deželah ne poznajo problema draginje, krize in brezposelnosti. V kapitalističnem svetu si take počitnice lahko privoščijo samo imovitejši sloji

ZA VSAKOGAR NEKAJ

PRIJATELJSTVO

NEKI znani avstrijski slikar se je zelo rad šalil v svojimi prijatelji. Ko se je nekega dne odpravljal z Dunaja v Muenchen, se je njegov prijatelj Bauernfeld posebno težko poslavljal od njega in ga zaklinjal, naj mu takoj piše, ko prispe na mesto. In res mu je slikar čez par dni poslal debelo priporočeno pismo, toda na prijateljeve stroške. Bauernfeld je zbral svoje poslednje vinarje in plačal pismo. Toda, ko ga je odprl, je našel v njem kup praznega papirja, le na malem priloženem lističu je pisalo: «Dobro se mi godi!» Prijatelj je prisegel, da se bo maščeval.

Čez par dni je slikar plačal poštnino za velik zaboj, ki so mu ga prinesli na dom. Ves srečen ga je hitel odpirati, misleč, da so mu prijatelji z Dunaja pripravili kakšno veselo presenečenje. Ko ga je pa odprl, je našel v njem osem kilogramov težak kamen z listkom: «Dragi prijatelj! Ko sem zvedel, da se ti v Muenchenu dobro godi, se mi je od srca odvalil ta-le kamen!»

Slikar ni mogel drugega kot zaškripati z zobmi.

* * *

«Pepček, pri tvojem glavniku manjka vendar par not!»

* * *

VSEMU SE ČLOVEK PRIVADI

NEKA stara dama, ki je spremenila svoje stanovanje v pravcati zoološki vrt, je ostala lepega dne brez služkinje. Na oglas, ki ga je dala v časopis, se zglasi na stanovanju neko dekle.

Kot prvo vprašanje jo stara dama pobara: «Predvsem povejte mi odkritosrčno, ali vam ugajajo mačke?»

«Kaj hočete gospa» — ji odgovori dekle — «s tako krizo se mora človek pač privaditi vsaki jedači.»

BREZ BESED

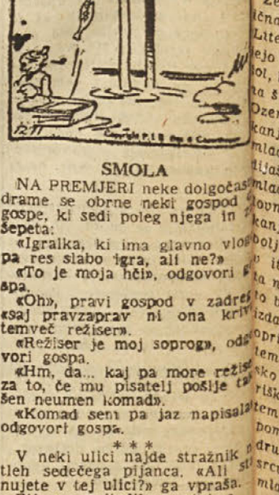

SMOLA

NA PREMJERI neke dolgočasne drame se obrne neki gospod gospe, ki sedi poleg njega in mu šepeta:

«Igralka, ki ima glavno vlogo pa res slabo igra, ali ne?»

«To je moja hči», odgovori gospa.

«Oh», pravi gospod v zadregi «saj pravzaprav ni ona kriva temveč režiser».

«Režiser je moj soprog», odgovori gospa.

«Hm, da... kaj pa more režiser za to, če mu pisatelj pošlje tak šen neumen komad».

«Komad sem pa jaz napisala» odgovori gospa.

* * *

V neki ulici najde stražnik n tleh sedečega pijanca. «Ali st nujete v tej ulici?» ga vpraša.

Pijanec pritrdilno prikima.

«Prav, povejte mi vašo hišo Število». Vas bom že jaz spremil

«Saj ni treba, bom kar tukaj počakal, da pride moja hiša m mo».

NARODNI IN KULTURNI PRAZNIK SLOVENCEV

France Prešeren

ob 105-letnici smrti

(Rojen 3. decembra 1800 v gorenjski vasici Vrbi, umrl 8. februarja 1849 v Kranju, kjer je tudi pokopan).

S posebnim spoštovanjem se vsako leto spominjamo obletnice Prešernovega rojstva in smrti. Posebno v času narodnoosvobodilne borbe in potem je postal Prešeren del nas vseh. Sele tedaj so ga najširše ljudske množice do kraja razumele, segel nam je v dno srca, kakor nam je segla globoko v srce bratska slovanska in vseslovečanska ljubezen, ki jo je razodevalo Prešeren:

Sladnost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo;
potrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblasti
in z njo čast,
ko pred, spet naša bosta last!

Na žalost so se tem Prešernovim geslom izneverili oni, katerih dolžnost bi bila, voditi in vzgajati svoj narod. Kako je bila že za časa Prešerna ta slovenskih «izobražencev» zelo narazen od slovenskega ljudstva, prav tako je tudi danes ostalo slovensko ljudstvo brez svoje popolnoma odrezano od tako imenovanega «intelektualcev», ki so si, kakor vselej doslej, raje izbrali udobno pot ob strani vladajočih kaste v toplih buržoaznih gnezdih. Toda, kakor pravi pesnik Oton Župančič: « Spoštovati Prešerna-pesnika in Prešerna-človeka, se pravi spoštovati človeško bedo in spoznati pomen in potrebo trpljenja za lepšo... Umetnik ne more biti drugačen, človek pa, ki po svoje verno in vdano služi narodu in človeku, je lahko najmajši med nas»..., tako pravi danes na tisoče in tisoče trpečih ljudi v zaporih in koncentracijskih taboriščih v titovi Jugoslaviji. Iz Prešernovih besed črpajo moč za nadaljnjo borbo, njegove besede so jim porok, da so na pravi poti, na poti trpečega in preganjanega ljudstva k osvoboditvi izpod titlerjanstva, ko bo končno tudi jugoslovansko ljudstvo prišlo v objem svojih slovanskih bratov, v objem vsega naprednega človeštva, ki se bori za mir in lepše življenje.

Prešeren je ljubil svoj narod in svojo rodno vasico:

O Vrba, srečna, draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta;
da b'uka žeja me iz tvoj'ga sveta
peljala ne bila, golj'fiva kačat!...»

bil je obenem širokogruden ter mu je bil glavni cilj bratstvo med slovanskimi in vsemi narodi sveta. Bil je prerost v svojih izrazih in milijih, poln čustev, lepote in resnice in kdor ga sprejme z odprtim srcem in čisto mislijo, da razume, visoko ceni in spoštuje.

JADRANKA

Primicova Julija v oljnati podobi slikarja Langusa. Julija je bila ideal Prešerna, ki jo je opeval. Znan je njegov «Sonetni venec», ki ji je bil posvečen.

mladina z veseljem in pridom prebirala. K temu je treba dodati še dejstvo, da je mnogo prispevkov dijakov ne samo jezikovno, marveč tudi vsebinsko in oblikovno na dostojni literarni višini. To nam dokazuje tudi zadnja, januarska številka, kjer je nič manj kot 16 spisov izpod dijaških peres. Večinoma obravnavajo socialne motive, vzete iz delovnega ljudstva in prežete s toplo človekoljubnostjo. Drugi so zopet opisi doživetij in spominov ali pa tudi iz piščeve fantazije ponazorjene misli. Marsikje preseneča zrelost misli in zaključkov, posebno še, če upoštevamo, da gre večinoma za 15 do 18-letne dijake, pri katerih življenjske izkušnje ponavadi še niso bogate.

Slovstveni del dopolnjujejo zanimive rubrike, deloma s prispevki profesorjev. Tako je zelo koristen kotiček «Kulturne novosti», v kateri se bralec seznanja s slovenskimi izvirnimi deli v letu 1953., z važnejšimi kulturnimi dogodki, kot so izid «Ljudskega koledarja 1954», podelitev Levstikovih nagrad ter koncert Glasbene Matice. Sportni kotiček obravnava najaktualnejše športne dogodke in probleme naših srednješolcev, v znanstvenem kotičku pa najdeš zelo poučne zanimivosti z raznih znanstvenih področij (biologija, tehnika itd.). Rubrika «Sporočilo uredništva» poučuje mlade sodelavce o napakah in pomanjkljivostih njihovih sestavkov, ki še niso zreli za tisk. Za nameček je še zabavni kotiček z rebusi, križankami in drugimi igrami. Med tekstom je tudi nekaj linorezov, pravtako izdelanih po dijakih, ki razbijajo monotonijo tiska. Morda bi pestrosti in privlačnosti revije samo koristilo, če bi bila nekoliko bogatejše ilustrirana bodisi z risbami kakor tudi z zanimivimi fotografijami iz življenja tržaških in drugih Slovencev ter od drugod.

bis.

Vezane lesene plošče

Družba Roy Gilmore v Portlandu je začela izdelovati vezane lesene plošče, ki so dvakrat bolj odporne in trpežne kot druge. Pri izdelovanju položijo med dva lesena opažna lista iz črnega jekla spleteno mrežo. Izumitelj novega postopka zatrjuje, da take vezane plošče ne morejo pregrizti miši in da so plošče v navadni debelini 6,35 odporne proti pritisku 281 kilogramov na 1 kvadratni centimeter.

Zveza ruskih in srbskih revolucionarnih demokratov

Živojin Žujevič in Svetozar Markovič sta študirala v Rusiji, kjer so se jima globoko vkoreninile napredne ideje ruskih devolucionarnih demokratov. V letih svojih študijev v Peterburgu v 60-tih letih 19. stoletja sta, kot je pisal Markovič, globoko in načrtno preučevala dela ruskih mislecev, «znamenitih ljudi iz mlade ruske partije — Dobroljubova, Černiševskega in dr.» Živojin Žujevič je aktivno sodeloval pri naprednih časopisih tedanje dobe: «Sovremeniku» in «Otačestvenih zapiskih».

Med mladimi Srbi, ki so študirali v Rusiji, je eden izmed srbskih revolucionarjev tedanjega časa Pero Todorovič pisal: v Rusiji so se vzgojili v smeri, «. . . ki je takrat vladala v ruski literaturi pod umskim vodstvom Černiševskega, Dobroljubova, Nekrasova... in drugih znanih literarnih delavcev». Studenti iz ruskih šol so se zelo razlikovali od drugih mladih Srbov, ki so študirali na Zahodu. Pariz je dal Srbom praznih čvekačev, Dunaj — političnih prevarantov, Berlin — mračnjakov in samo Peterburg in Moskva sta dala nekoliko bistrih izobražencev, ljudi ustvarjalcev, osebnosti trajnega znanstvenega razvoja, ki so jim bili vzor zgodaj preminuli ali zapuščeni mučeniki v Sibiriji — Černiševski, Dobroljubov, Mihajlov in drugi.

Ruski narod in rusko revolucionarno gibanje je zapustilo v srbskih učencih, ki so študirali v Rusiji, globok in nepozaben vtis. Živeči v Rusiji so imeli možnost prepričati se osebno o bratskih občutkih, ki jih je gojil ruski narod do srbskega. Stoletno prijateljstvo, ki je vezalo oba naroda davnih tradicij, je navduševalo srbske demokrate v njihovem delovanju. Obračali so svoj pogled v Rusijo in njene najboljše sinove in so izražali stremljenja in misli delovnih ljudi Srbije, ki so videli v ruskem narodu svojega prijatelja in brata. Markovič, Žujevič in drugi srbski intelektualci so visoko cenili prijateljstvo med ruskim in srbskim narodom. Imena vnetih borcev za prijateljstvo med narodi — naprednih ruskih javnih delavcev so vzbujala v njih občutke globokega spoštovanja.

Černiševski in drugi ruski revolucionarni demokrati, ki so svoje življenje popolnoma posvetili borbi proti samodržtvu, so tako dajali vzgled kako je treba služiti ljudstvu, vzgled neuklonljive borbe za njegovo osvoboditev izpod zatiralcev. Pod vodstvom ruske revolucionarno-demokratske ideologije so mladi srbski intelektualci odločili popolnoma posvetiti se borbi za svobodo in čast svojega naroda. Ta plemeniti cilj je prekrasno izrazil Svetozar Markovič v naslednjih besedah: «Med srbskim narodom je naša dolžnost biti tisto, kar so bili Černiševski, Dobroljubov in drugi med ruskim narodom».

Svojo solidarnost z demokratično revolucionarno Rusijo je mnogokrat kazal tudi Živojin Žujevič, katerega je Markovič nazval «prvega socialista med Srbi». «Naše simpatije — je pisal Žujevič — popolnoma soglašajo z demokratičnimi načeli in z demokrati v Rusiji».

V času svojega bivanja v Švici, v letih 1869-1870, je Svetozar Markovič navezal tesne stike z ruskimi revolucionarji. Aktivno je tudi sodeloval z rusko sekcijo I. Internacionale.

Vodeč revolucionarno borbo srbskega naroda za njegovo nacionalno osvoboditev, so Svetozar Markovič in njegovi sodelovalci, srbski demokrati, neutrudno razširjali ideje ruskih revolucionarnih demokratov in posebno Černiševskega, katerega so imenovali svojega velikega učitelja.

(Nadaljevanje in konec prihodnjič).

(Iz revije «Slavjanje»)

V. KARASEV

Za naše kmete

Kako pripravimo polisolfure

To razkuževalno sredstvo deluje zaradi kombinacije apna z žveplom (polisolfuri). Zvepleno-apneno brozgo imamo v dveh oblikah: močno in šibko.

I. Za pripravo močne žvepleno-apnene brozge *rabimo 10 kilogramov živega apna (dobre vrste), 20 kg žvepla v prahu in 100 litrov vode. Zveplo pomešano z malo količino vode, tako da dobimo tekočo zmes. V 40 litrov tople vode počasi stavimo apno in, medtem ko se apno gasi, dodajamo žvepleno zmes ter stalno mešamo. Ko se je apno pogasilo in je postala mešanica uniformno rumenkaste barve, dodamo še ostalih 60 litrov vode in stavimo vse skupaj vreti za 1 uro časa, dokler ne dobi temne kostanjeve barve. Nato pustimo, da se tekočina vsede. Tedaj jo odlijemo v leseno ali stekleno posodo, kjer jo lahko shranimo. Opozarjamo, da za pripravo polisolfurov ne smemo rabiti bakrene posode; za pripravo in kuhanje lahko rabimo le železno ali lončeno posodo.*

Za rabo moramo razredčiti tekočino z vodo v priporočenem razmerju, ki je odvisno od časa in rastlin, ki jih moramo škropiti. Rabimo od 2 do 10 litrov polisolfurov na vsakih 100 litrov vode.

II. Šibka žvepleno-apnena brozga (polisolfuri). *Za pripravo šibkih polisolfurov rabimo 2,5 kilograma živega apna in 2,5 kg žvepla v prahu, ki jih postavimo v sod. Dodamo malo količino vode, tako da so snovi vedno mokre, voda pa jih ne sme pokriti. Vsako toliko pomešamo, dokler ni apno popolnoma pogašeno; nakar dodamo še 100 litrov vode, in brozga je pripravljena za škropljenje.*

Ker žvepleno-apnena brozga razjeda baker, je priporočljivo rabiti železne škropilnike. Ce smo primorani rabiti bakreno škropilnico, jo moramo temeljito oprati takoj po izvršenem škropljenju.

To odlično in ceneno razkuževalno sredstvo, rabimo predvsem v zimskem času, ker ga tedaj lahko uporabljamo v dozah, ki uničujejo glivice in razne škodljivce in ne škodujejo rastlinam, medtem ko v časih, ko je drevje zeleno, moramo uporabljati bolj razredčeno raztopino.

V nekaterih krajih so z lepim uspehom in velikimi prihranki popolnoma nadomestili zimsko škropljenje modre galice s škropljenjem žvepleno-apnene brozge.

Naši kmetje in predvsem oni, ki se bavijo s sadjarstvom, bi gotovo imeli velike koristi od uporabe žvepleno-apnene brozge.

Za razkuževanje sadnega drevja lahko pozimi uporabljamo 10 litrov močne žvepleno-apnene brozge na 100 litrov vode. Paziti moramo, da čimprej in na vsak način, preden se začnejo debeliti popki, škropimo sadovnjake.

Nasveti

Opozarjamo kmete, da kole, ki rabijo v vinogradu, je treba impregnirati (prepojiti) z raztopino modre galice. Impregnirani (prepojeni) koli bodo brez drugega izplačali čas in modro galico s tem, da bodo trajali veliko več časa. Modra galica obvaruje kole pred gnitjem in razpadanjem.

* * *

Po vrtovih začenjamo, čim nam to dovolijo vremenske prilike, sejati špinačo,, peteršilj, grah. Letos bo pomlad zahtevala mnogo dela od vrtnarja, ker bo le redko kakšen radič ali špinača prestala zimo. Skoro ves prazen vrt čaka na ugodne dni za sejanje in sajenje. Radi tega naj bo vrt čimprej prekopan in naj bo stonjenega čim več pripravljalnega dela.

Listnica agronoma

V odgovor nekaterim kmetom, ki so nas vprašali za pojasnila glede prejšnjega članka o krompirju, mislimo, da jim bomo ustregli z naslednjim:

1. V nekaterih predelih našega Ozemlja imajo navado saditi krompir še pred «Sv. Jožefom» v prvi polovici meseca marca. Tako zgodaj lahko sadimo krompir le v najugodnejša zemljišča, ki so obrnjena proti jugu in kjer ne obstoja nevarnost slane. Tudi za sajenje v prvi polovici marca je priporočljiva predkalitev krompirja.

2. Komaj poganja krompir prve liste (če obstaja nevarnost slane), je priporočljivo pokriti liste z zemljo. Pokriti jih bomo le malo, tako da jih bomo obvarovali pred slano, ne da bi jim onemogočili razvoj.

3. Priporočljivo je poškropiti krompir z modro galico, preden ga oplejemo in obsujemo. Modra galica bo obvarovala pokrita stebelca pred okuženjem.

POMORSKI PROMET, INDUSTRIJA, TRGOVINA

Kakšno je stanje glavnih panog našega gospodarstva

Porazne številke pomorskega prometa - Edini izhod iz krize je svobodno trgovanje s socialističnimi deželami - Porast meničnih protestov v zadnjih štirih mesecih 1953

Zanimivo je preučiti gospodarsko stanje v glavnih sektorjih gospodarskega mestnega delovanja in sicer na podlagi podatkov, v kolikor so znani. Iz tega se lahko vidijo vsaj delne perspektive za bodočnost.

V osnovnem sektorju, to je trgovinskem prometu je prišla kriza do svojega polnega izraza. Pomorski promet se je v primeri z letom 1952. znižal za 620.000 ton, železniški promet za nad 700.000 ton. Zadeva je zelo resna, posebno če upoštevamo, da se je promet v vseh italijanskih, kakor tudi severnih pristaniških zvišal. Lahko trdimo, da se je v letu 1953. pokazala v polni luči pomanjkljivost pravih trgovskih dotokov našega prometa. V prejšnjih letih so bile namreč statistike napihnjene s številkami o pošiljkah ERPa za Avstrijo, ki so dejansko začasnega značaja in danes znižane na minimum. Sedaj se je izkazala nujna potreba, da se to popravi s primernimi ukrepi za pojačanje pravega trgovinskega prometa z vsemi deželami brez razlike, ki imajo interes, da se poslužujejo našega posredovanja. Zadnji sestanek v Genovi za svobodo prometa je treba vzeti v Trstu resno v poštev, kakor tudi delovanje angleških, francoskih in drugih predstavnikov trgovskih krogov, ki so končno dobro razumeli, da je edini izhod iz sedanje gospodarske krize le v svobodnem trgovanju z ljudsko-demokratičnimi in socialističnimi deželami ter da je treba odpraviti vse diskrimacije, katere so pa na žalost v naši coni zelo težke in še vedno v polnem teku.

V drugem osnovnem sektorju, industriji, ni položaj nič boljši. Izkoriščanje industrijskih naprav je bilo dokaj nižje od možnosti proizvodnje. Odstotek uporabe je bil tudi v primeri z letom 1952. zelo nizek, kot v ladjedelnici Sv. Marka (od 95 odst. koncem 1952 je ob zaključku 1953 padel na 51 odst.), v ladjedelnici Sv. Roka (od 37 na 12 odst.), nadalje v Tovarni strojev, Aquili, ILVI itd. Posebno resen je problem Sv. Marka, ki je največja tovarna v coni. V teku februarja bodo izročili dve petrolejski ladji, ki ju sedaj opremljajo; v doku ostaneta samo še dve motorni ladji za približno 12.000 ton tonaže. Prihaja tako do polne krize delovne sile, ki je nameščena pri opremljanju ladij. Tudi manjše ladjedelnice se nahajajo v slabih vodah. Borba delavcev proti krizi se je te dni razširila na številne gospodarske organizme ter na nekatere javne uprave, v prvi vrsti na miljsko občino. Jasno je, da samo enotna borba vseh, ki so zainteresirani na rešitvi težkega problema ima lahko dobre izglede za uspeh.

Resno je tudi stanje male in srednje industrije ter obrtništva. V teh podjetjih ni bilo mogoče v letu 1953 primerno zaposliti proizvajalnega potenciala in delovne sile.

Kriza v navedenih sektorjih se močno odraža tudi na področju trgovine. Je pač neizbežno, da pride zaradi znižanja kupne moči delavcev, kot posledice znižanja delovnih urnikov, odpustov itd. do znižanja prodaje v trgovinah. In to neglede na «psihološko» krizo, do katere je prišlo zaradi anglo-ameriške note od 8. oktobra in tragičnih novembrskih dogodkov. Gre za efektivno znižanje, tudi če uradne statistike pravijo, da se je v decembru število brezposelnih znižalo za 291 enot (19.695) ter da se je število zaposlene delovne sile zvišalo za 456 enot (87.855). To so večinoma brezposelni, ki so našli začasno zaposlitev pri SELAD, toda z docela nižjimi mezdnimi pogoji, kot so jih imeli prej. Sicer so nekateri sektorji trgovine zvišali v decembru svoje prodaje, predvsem kar se tiče preametov za darila, okraske za božična drevesca, jestvine, sadje in sladkarije. Nikakih porastkov pa ne beležijo trgovine z oblačili in obutvijo. V splošnem pa so bile prodaje v primeri z istim razdobjem lanskega leta nekoliko nižje.

Potek meničnih protestov pa nam od svoje strani kaže težkoče trgovcev. Skupni znesek protestov (menice, ki niso bile poravnane ob zapadlosti ter čeki izstavljeni brez kritja) znaša v zadnjih štirih mesecih preteklega leta kakor sledi: september, 45.3 milijonov; oktober 67 milijonov; november 68.9 milijonov; december 67.7 milijonov. V letu 1952. je bilo mesečno povprečno približno za 40 milijonov lir protestov. Iz primerjave si je lahko ustvariti sliko o dejanski resnosti gornjega pojava.

Zanimivo je dejstvo, da se je kljub obstoječi krizi tudi v decembru zvišalo število novih tvrdk. Pri Trgovski zbornici je bilo vpisanih kar 36 več, kot v novembru.

Omeniti je treba tudi odločno akcijo, ki so jo začeli mali trgovci v obrambo svoje kategorije. Prodajalci rib, branjevci in drugi krošnjarji so se zgrnili na ulice, da vsilijo oblastem pozornost na njihove pereče probleme. Prodajalci rib so tako dosegli prvi uspeh. Dosegli so, da bodo oblasti v roku do 30. aprila zopet preučile vprašanje povišanja davka za zasedbo javnih prostorov. Do takrat bodo plačevali davek na podlagi tarife iz leta 1953.

Poleg delavcev velike industrije se konkretno borijo za obrambo svojih koristi torej tudi mali trgovci. Njihove koristi so sicer slične koristim delavcev. Ta borba je nedvomno pozitivna stvar.

FERDI ZIDAR

Skrb Ljudske republike Romunije za narodne manjšine. Na sliki: Kmetijsko-strokovna šola s srbskim učnim jezikom v Timišvaru.

Stanovanjska kriza v Norveški

Norveška reakcionarna vlada, ki je pristala na atlantski napadalni blok, z vso naglico gradi nove vojašnice, protiletalska zaklonišča in modernizira svoja letališča. V državi pa vlada naravnost katastrofalna stanovanjska kriza, kar so prisiljeni priznati celo buržoazni listi. Tako je pisal list «Morgensbladet», da mora kakih 800 dijakov v Oslu spati na golem podu v učilnicah. List «Friheten» pa je objavil razne izjave brezdomcev, med temi delavca, ki se od 1946 dalje stalno izseljuje iz kraja v kraj, ker ne more najti stalnega stanovanja. Samo v norveškem glavnem mestu je 4.000 oseb brez stanovanja. Veliko število družin živi v nezdravih barakah, ki so bile zgrajene za časa vojne.

Kot poroča list «Vart Land» je Mednarodna banka za obnovo in razvoj zahtevala znižanje stanovanjskih gradenj in to kot pogoj za odobritev posojila, ki ga je zaprosila Norveška.

Th. Fr. Powya

BRANJEVEC

Prevoznik Jernač je prihajal s svojim avtomobilom v Norbury vedno veder in nasmejan in je pozdravljal z dotikom čepice kogarkoli je spotoma srečal. Kadar je videl Lilijano Toopovo prihajati iz tesne ulice, kjer je stala šola, je vselej ustavil vozilo in jo prijazno povabil, naj prisede, da jo odpelje do očetove hiše. Toda Lilijana ni bila posebno vesela teh povabil. Če je le mogla, je odkimala z glavico in se izgovorila, da «mora» počakati branjevca Cemeriko s konjem.

«Tako nerada srečam tega Jerneca», je govorila materi. «Venomer pripoveduje, kako mu gre kupčija gladko, izpod rok. Meni pa ni do takšnih čenč. Rada imam pripovedovanje branjevca Cemerike, ki tako natančno in izvirno opisuje svoje nesreče in nezgode...».

Jernač in Cemerika sta bila torej povsem nasprotna človeška tipa. Iz prvega je vrelo življenje, bil je vedno židane volje, kakor da je pravkar planil iz osvežujoče kopeli. Cemerika pa se je držal v dve gube in je priganjal svoje kljuse, ki se je držalo prav tako skljušeno in kislo kakor njegov gospodar, ki ga je vpregel pred škripajoče vozilo, da ga je vlekel za sabo.

Prebivalci Norburya so takisto poznali Cemeriko kot žalostnika z življenjem polnim tegob in bridkosti. Radi so ga videvali in ogovarjali. Prihajal je k njim nakupovat jajca, perutnino in zelenjavo. Običajno se je pricijazil v popoldanskih urah, čeprav so bili dopoldnevi sončni in lepi, medtem ko se je vreme popoldne rado nagibalo k dežju.

Cemerika je bil visoke postave, suhljat, v obraz rumen — nekoliko od bolezni, nekaj pa tudi zavoljo skrbi. Od njegovih ličnic je mahedrala koža proti povešeni zgornji usnici. Nosil je kratke pristižene brke in bradico.

Ta mož je bil torej mojster v pripovedovanju in razkladanju svoje žalosti. Vsako zgodbo o sebi je zaključil z grenko pripombo, da ima v Ameriki strica, ki je popolnoma pozabil nanj.

In to je bil eden izmed poglavitnih vzrokov, da so prebivalci Norburya sprejemali branjevca z razumevanjem in celo z nekakšno prizanesljivostjo. Jerneč, ki je prihajal po kupčiji široko nasmejan, ni imel takšnih zanimancev. Očitno je kazal, da se mu dobro godi, ni tožil ne jadikoval, temveč prenašal življenje z vedrino in radostjo. To pa ni bilo nalezljivo in privlačno, posebno za ženske.

Ob petkih, ko je imel Cemerika svoj dan v Norburyju, je Lilijana Toopova prva med učenci pridirjala iz šole in se ustavila na cesti proti domu. Čakala je, kdaj se bo branjevec s kljusetom in vegastim vozom približal naselju in ko ga je uzrla, je zdirjala k materi.

Gospa Moggsova,, nič manj vesela od Lilijane, pa je urno razstavljala na klopici pred hišo glavice cvetače, da bi s tem pritegnila pozornost branjevca Cemerike in ga zadržala vsaj pol minute več ter poizvedela, kako je njegovemu sinu, ki se mu je nedavno pripetila neka nova nesreča. Cemerika se je sklonil nad glave cvetač tako nizko, da se je v dozdevni kratkovidnosti skoro z nosom obregnil ob klopico, pri tem pa si je natančno ogledal blago, ki ga je gospa Moggsova pripravila zanj.

«Veste kaj», je povzel čez nekaj trenutkov, «zelenjava», ki sem jo zadnjič kupil od vas, mi ni prinesla sreče. Moral sem jo položiti živini v jasli».

«Kako to?» se je začudila gospa Moggsova. «Ali ste se zmotili?»

«Nisem se zmotil, ne» je pojasnjeval branjevec. «Imel sem smolo. Strlo se mi je kolo pri vozu in obtičal sem na cesti. Vse, kar sem peljal, se je zvrnilo v kup blata ob cestnem jarku. Tako sem imel veliko izgubo. Škoda, ki mi jo je povzročil ta nesrečni slučaj, je bila tako velika, da vam morem plačati za današnja cvetačo samo štiri pennyje».

«Ker ste imeli nezgodo, sem zadovoljna tudi s štirimi pennyji», je odvrnila gospa Moggsova. «Samo glejte, da se kaj takega ne ponovi. — Kako pa kaj z zlomljeno roko vašega sinka?»

«Eh, to vam je nesrečnik, da malo takih! Malo je manjkalo, da ni vzel konca v pralnici. In komaj si je za silo opomogel od tega, že je nekje iztaknil britev svojega deda in se vrezal z njo. Nesrečnik!»

In medtem ko je zlagal cvetačo gospe Moggsove na voz s počasnimi gibi, je pripovedoval o nesrečah, ki so mu nenehoma za petami. Končno je z globokim vzdihom prijel konja za uzdo in obrnil voz, da bi zavil pred hišo gospe Toopove, kjer ga je čakala na pragu Lilijana.

Po stari navadi je sklenil najprej kupčijo, potem je začel govoriti o tegobah svojega življenja. Postavil je na voz košaro z jajci, ki mu jih je pripravila gospa Toopova, vzel iz žepa srebrnika, ju ponudil gospodinji in pristavil, da «cene padajo».

«Nihče v mestu ne sprašuje več po jajcih, vsi bi radi jedli gobe», je rekel.

«A zadnjič», mu je segla v besedo gospa Toopova, «ko je Lilijana nabrala za vas košaro gob, ste dejali, da ljudje zavračajo gobe in hočejo imeti jajca. Kdo naj to razume?»

«Časi se pač spreminjajo...» je pristavil Cemerika.

Nato je stopil korak stran od konja in se ustavil pred Lilijano.

«Nu očka, kaj je ta teden novega pri vas?» je vprašala deklica.

Cemerika je nekaj trenutkov pomolčal ne da bi trenil z očesom.

«Lilijana, povej mi, koliko bolezni je na svetu?» je vprašal.

«Po imenu jih poznam precej. Ampak prosim vas, povejte mi enkrat nekaj o vaših starejših otrokih, ne o tistem, ki ste o njem govorili gospe Moggsovi».

«Lilijana, vedeti moraš, da imam devet otrok in da so vsi...».

«Kaj je z njimi?» je osupnila deklica. «Hitro prosim, hitro, mama že čaka name in prve deževne kaplje padajo izpod neba...»

«Vidiš, vsi moji otroci so bolni. Vrhu tega — prošli teden sem imel smolo, da se mi je polomil voz in vse blago, namenjeno na trg, je končalo v blatnem jarku. Nato so mi otroci zboleli in zdravnik meni — »

«Kaj meni zdravnik?»

«... meni namreč, da jih bo polovica pomrla preden bo minil teden dni...».

«Kaj pa stric iz Amerike?»

«Umrl je», je suho dejal Cemerika in pognal konja.

Naslednji petek so v Norburyju zaman čakali branjevca. Namesto njega je pridirjal Jernač z avtomobilom. Nič ni bil videti vesel in razigran kakor ponavadi.

«Cemerika ne bo več prihajal k vam goljufat ljudi», je dejal Jernač, obrnjen k gospe Moggsovi.

«Kako? Kaj se je zgodilo? Ali je umrl?» je začuđeno vprašala.

«Ni umrl, kaj še!» je pojasnjeval Jernač. «Pač pa je umrl njegov stric v Ameriki in je zapustil vse svoje imetje Cemeriki».

RECENZIJA

„Literarne vaje"

Že peto leto izhaja v Trstu lepa in zanimiva mesečna revija «Literarne vaje», v katero dopisujejo dijaki slovenskih srednjih šol, katera pa je, žal, malo poznana širši slovenski javnosti našega Ozemlja. Spričo velikega pomanjkanja primernega čtiva za našo mladino bi bilo želeti, da si ta dijaški list utre pot do vseh mladih Slovencev, zlasti še do dijaške mladine, ki zaradi pomanjkanja sebi dostopnega branja vse bolj posega po malovredni plazi v italijanskem jeziku ter se na ta način polagoma potujčuje. Zato bi bilo zelo koristno, če bi se izdajatelji «Literarnih vaj» resno oprijeli misli, kako seznaniti s tem dijaškim listom vso slovensko mladino na Tržaškem in Goriškem. Brez dvoma bi jim pri tem nelahkem delu priskočile na pomoč vse mladinske, pa tudi druge organizacije, ki jim je pri srcu narodna in kulturna vzgoja mladega rodu.

Ureditev lista in pestrost njegove vsebine sta najboljša poroka, da ga bo tudi izvenšolska

Centrala za pasterizacijo ne sme diktirati cen mleka

Pozitivna in negativna stran novega podjetja na Montebellu

O novi centrali za pasterizacijo mleka, ki je bila otvorjena v ponedeljek na Montebellu, se je že mnogo pisalo in govorilo. še predno je prišlo do uradne otvoritve. O zadevi se je razpravljalo še pred parleti tudi v občinskem svetu. Takrat je namreč vzbudila vest da je občina prodala grofu Marzotto, današnjemu lastniku omenjene centrale zemljišče na Montebellu, precej hrupa v določenih tržaških trgovskih krogih. Grof Marzotto ni bil namreč edini in prvi, ki je sprožil zamisel za gradnjo take centrale. Prva je bila v resnici skupina tržaških podjetnikov, ki je že vložila prošnjo za odstopitev občinskega zemljišča. Toda iz neznanih razlogov je hotela dati občinska uprava na vsak način prednost tujcu — milijarderju, ki je prišel po zaslugi Bartolija in ožjega odbora do zemljišča po naravnost smešno nizki ceni. Po drugi strani pa je že takrat zavladala med našimi živinorejci in mlekaricami razumljiva zaskrbljenost. Slednji so namreč že takrat slutili v pobudi grofa Marzotto dejanski poskus monopolizacije dobave mleka za mesto in okolico.

Tako je prišlo do otvoritve centrale za pasterizacijo. Značilno je, da so prav v teh dneh lastniki mlekarn sklenili, da povišajo cene mleku od 2 do 3 lire za liter, ker jim je baje družba SALPAT upraviteljica nove centrale znižala njihov dobiček. Predsednik navedene družbe pa je eden izmed sinov grofa Marzotto. To so torej prve negativne posledice nove centrale. Sicer je treba priznati, da je slednja, kar se tiče jamstva higijene povsem na mestu. Iz tega vidika je centrala koristna. Toda potrošnikov, to je tistih na katere dejansko bremeni vsak povišek, vse to ne more zadovoljiti, ker ne gre v danem primeru samo za problem higijene, marveč tudi za finančno plat, ki je še posebno občutena.

Ne smemo pozabiti, da ima grof Marzotto v Italiji obširna veleposestva in veliko glav živine. Iz tega bi se dalo sklepati, da bo skušal v bodoče uveljaviti na tržaškem tržišču predvsem svoj proizvod, kar bo nedvomno na škodo našim živinorejcem in mlekaricam. Od strani župana in občinskega odbora kakor tudi družbe upraviteljice so bila sicer dana zagotovila, da ne gre za nikako monopolizacijo. Vsa gornja zagotovila pa ne zaležejo dosti. Proizvajalci mleka z Goriške in iz Furlanije so kontrolirani od podjetij, ki uvažajo mleko. Navedena podjetja pa so združena v dokaj čudnem koordinacijskem odboru proizvajalcev in prodajalcev mleka. V tem odboru pa zavzema zelo vplivno mesto — glej naključje! — sam generalni ravnatelj živilske industrije grofa Marzotto.

Tržaška občinska uprava, ki je na vse pretege ščitila interese grofa Marzotto, pa ne more in ne sme prezreti interesov skupnosti, ki jo danes predstavljajo tržaški potrošniki, živinorejci in mlekarice. Dolžnost občinskih upraviteljev in odgovornih oblasti je, da se že v kali zatre vsak poskus monopolizacije od strani centrale grofa Marzotto. Isto tako je treba preprečiti, da bi slednja diktirala tržno ceno mleka ter višala ceno za pasterizacijo, oziroma nižala dobiček prodajalcev na drobno.

Proračun nabrežinske občine

Na zadnjih dveh sejah občinskega sveta v Nabrežini so svetovalci razpravljali o občinskem proračunu za tekoče leto. Osnutek proračuna, ki ga je ožji odbor predlagal v odobritev občinskemu svetu, je bil z nekaterimi popravki soglasno sprejet.

Ako primerjamo letošnji proračun s proračunom lanskega leta, ugotovimo le malo razliko v splošnih občinskih dohodkih, medtem ko je precejšnja razlika v izdatkih. V preteklem letu je bilo predvidenih skupno 32.466.092 lir dohodkov in 50.516.529 lir izdatkov, kar predstavlja 17.050.437 lir primanjkljaja. Letošnji občinski proračun pa predvideva 34.665.824 lir skupnih dohodkov (t. j. 2.199.732 lir več, kot lansko leto) in 72.423.303 lir skupnih izdatkov. Torej bo letošnji primanjkljaji znašal 37.757.479 lir, kar pomeni nad 20 milijonov lir več primanjkljaja, kot v letu 1953. V navedenih podatkih, ki se oslanjajo na osnutek proračuna, niso vključeni nekateri popravki, ki jih je vnesel občinski svet, kar pa le v neznatni meri spreminja celokupni proračun.

Dohodke lahko razčlenimo na tri glavne dele, in sicer: dohodki iz občinskih posesti bodo znašali 2.878.108 lir; razni občinski davki in pristojbine bodo prispevali v občinsko blagajno 29.180.706 lir; vsi ostali razni dohodki bodo znašali nadaljnjih 2. 607. 010 lir.

Predvideni izdatki, razdeljeni na glavne skupne postavke, so sledeči: izdatki za vzdrževanje občinske posesti znašajo 2.725.120 lir; za zdravstvo in higijeno 11.028.800 lir; za javno varnost 42.000 lir; za javna dela 5.977.964 lir; za prosveto 22.893.004 lir; za kmetijstvo 120.000 lir; za razne podpore in dobrodelnost 7.062.288 lir; za cerkvene namene 280.216 lir; za ostale razne izdatke skupaj 22.193.811 lir ter za rezervni fond 100.000 lir. K temu je treba pripomniti, da znašajo redni izdatki skupaj 58.924.943 lir, izredni pa 13.498.360 lir. Obenem je treba poštevati, da so znatno narasli izdatki, sorazmerno z lanskim letom, posebno pri postavkah za prosveto (nad 8 milijonov lir več), za zdravstvo in higijeno (5 milijonov več, kot lansko leto) ter za podpore in dobrodelnost. Tako velik povišek omenjenih izdatkov je treba v prvi vrsti pripisati dejstvu, da je občina zgradila v zadnjem času dve novi šoli (v Nabrežini in Sempolaju), katerih vzdrževanje v precejšnji meri vpliva na povišek občinskih izdatkov.

Na vsak način moramo sklepati, da tako velik narastek in višina primanjkljaja ne predstavljata nič kaj prijeten pojav za nabrežinsko občino. Prav gotovo so navedeni občinski izdatki upravičeni in potrebni. Mnenja pa smo, da občinska uprava ni naredila vsega, kar je bilo v njeni moči, da bi bil primanjkljaj manjši, oziroma, da bi zvišala dohodke in se vsaj nekoliko več približala uravnovešenju svojega proračuna. V tem oziru ne mislimo, da bi morala povišati razne davke in pristojbine na škodo širokih plasti delovnega ljudstva, ki je že itak preveč obremenjeno. Mislimo pa, da bi morala občinska uprava skušati poiskati druge vire dohodkov, kot na primer ustanovitev občinskega kopališča s svojim hotelom in občinsko menzo v Sesljanu. Smatramo, da bi ta iniciativa, ako bi se uresničila, doprinesla v občinsko blagajno precej milijonov čistih letnih dohodkov.

Pričakujemo, da bo ZVU upoštevala velike potrebe nabrežinske občine in da bo v celoti odobrila predloženi proračun ter nakazala potrebne kredite za kritje predvidenega primanjkljaja.

TU PA TAM...

NEHVALEŽNA NALOGA — *Titovce je še posebno zodlo, ker so naši listi s konkretnimi dejstvi z enim samim udarcem* ***zrušili vse titovske slavospeve*** *in poveličevanja Ivana Regenta ob njegovi sedemdesetletnici. Nehvaležno nalogo obrambe so zato poverili «Primorskemu dnevniku», ki se je pa, revček zelo, zelo slabo izmazal. S takimi «advokati» bo stari Regent najbrže kaj malo zadovoljen.*

Dejstva so pač dejstva in teh ni mogoče izbrisati, tem manj s starimi in oguljenimi slagerji o Pajettah, Pastorjih in «prodanjanju Trsta Italiji». Škoda svinca in denarja! Smo pa vseeno mislili, da bodo Regentu, kot svojemu «učitelju» izbrali boljše advokate, kot so stoličkarji v uredništvu «Primorskega».

NEKAM POZNO SO PRISLI — *«Primorski dnevnik» od nedelje se je na dolgo in široko razpisal, kako bo naš tov. Paolo Sema..., zamenjal Vidalija. V nad pol stolpca dolgem čenčanju je priviekel na dan vsakovrstne domneve in predvidevanja, ki so seveda samo plod skisanih možganov in kronično bolne fantazije. Kar se tiče «senzacij» so titovci res veliki revčki in vsega pomilovanja vredni, ker so tudi tokrat pricapljali za repom... «Ultime Notizie». Klerikalno večerno glasilo je te bedastoče objavilo že... oktobra meseca. Morda pa se je urednikom «Primorskega» pripetila «profesionelna nezgoda». Vzeli so namreč v roke «Ultimen, opazili članek in ga z velikim zadoščenjem takoj prikrojili za svoj list. Pa so v naglici za hlastanjem po «senzacijah» najbrže pozabili pogledati na datum «Ultime Notizie».*

Srebrna poroka

V sredo sta tovariša Karla in Karlo Grgič iz Podlonjerja-Nova cesta v krogu družine in obdana od simpatij vsega ljudstva obhajala 25. obletnico poroke. Tov. Karlo je poznan kot vesten delavec v pivovarni Dreher, kjer je že pred časom obhajal srebrni delovni jubilej. Oba zakonca sta med vsemi vaščani zelo priljubljena kot zavedna Slovenca in dosledna demokrata. V tem duhu sta vzgojila tudi svoje štiri otroke, ki so vsi člani ZKM, ona sama pa sta člana KP STO in prosvetnega društva; tov. Karla je tudi aktivna članica ZDŽ ter vneta raznašalka Dela. Ob priliki njune srebrne poroke jima čestitajo KP, ZDŽ, ZKM in prosvetno društvo ter vse demokratično prebivalstvo, želeč jima še mnogo let srečnega življenja in uresničenja ciljev, za katere se tako vneto borita.

Čestitkam in željam se pridružuje uredništvo Dela.

V MESTU IN NA PODEŽELJU — DELO

RAVNATELJSTVO ODLOČA BREZ POSVETOVANJA Z DELAVCI

Odločen nastop delavcev CRDA v obrambo svojega ogroženega dela

Consko predsedstvo prepovedalo sindikalno zborovanje - V CRDA skušajo zopet uvajati stare metode - Nad tisoč delavcev protestira pred glavnim sedežem - Upravičeno ogorčenje

Consko predsedstvo je prejšnjo soboto brez vsakega razloga odbilo dovoljenje za sindikalno zborovanje, ki sta ga organizirali obe sindikalni organizaciji za torek. Vest o prepovedi zborovanja, ki se je naglo razširila v ladjedelnicah, je zelo ogorčila vse delavce brez razlike na sindikalno pripadnost ali politično mišljenje. Sindikata sta nato sklenila, da se bo zborovanje vseeno vršilo in sicer na vrtu Delavske zbornice. Zaradi slabega vremena pa so morali zborovanje v zadnjem trenutku odpovedati.

Prepoved conskega predsedstva, ki prihaja par dni zatem, ko je gen. Winterton končno ukinil svoj «verboten», nam daje še popolnejšo sliko naravnost kolonialnih pogojev, v katerih živi naše Ozemlje že deveto leto. Oblastniki na conskem predsedstvu so se hoteli tokrat izkazati, kot vredni zagovorniki zapadne «demokracije». Celo v Italiji, kjer gre režim po istem kopitu, so se tržiški delavci lahko zbrali na javnem zborovanju in se pomenili o svojih življenjskih problemih. V Trstu pa nam kratijo še zadnje ostanke demokratičnih svoboščin in s tem globoko žalijo čut človeškega dostojanstva našega ljudstva.

Za conskim predsedstvom pa se je hotelo izkati s svojimi metodami tudi ravnateljstvo CRDA. V zadnjem trenutku so bili delavci ladjedelnice Sv. Marka v torek obveščeni, da bodo ladjedelnice zaradi slabega vremena naslednji dan zaprte. Izgubljeni delovni dan pa gre na račun dopusta ali pa ga bodo morali nadomestiti z nadurami. Ravnateljstvo je ukrenilo to povsem samovoljno, brez vsakega posvetovanja s tovarniškim odborom, kot predvideva sindikalni sporazum. Jasno je, da je tak postopek, ki je sličen starim fašističnim metodam zopet ogorčil vse delavce. Sklenili so, da pridejo v sredo, kljub zapori vseeno na delo, kar so tudi storili.

Člani tovarniškega odbora so šli do vodstva ladjedelnic, kjer so obrazložili pravilno stališče delavcev. Slednji imajo namreč že preveč izkušenj v tem pogledu. Ravnateljstvo je tudi v preteklosti kaj rado izrabilo vsako priliko in tudi samo zaradi dežja ali nevelike burje zapiralo tovarne in spravljajo delavce ob zaslužek. Kar se tiče srede, pa je bil razlog za zaporo dokaj piškav, ker se je vreme znatno izboljšalo. Ker jih negativni odgovor vodstva ni mogel zadovoljiti, so se podali na glavni sedež. Toda tudi tam so naleteli na gluha ušesa. O tem je bilo takoj obveščeno vse delavstvo v ladjedelnicah. Sklenili so, da gredo po končanem delovnem urniku skupno protestirati na glavni sedež. In res se je v povorko uvrstilo nad tisoč delavcev, ki so korakali po mestnih ulicah in se ustavili pred sedežem CRDA na korzu Cavour. Ravnateljstvo pa je že prej poklicalo policijo, ki je močno zastražila poslopje. Enotna delegacija delavcev se je še enkrat zglasila pri ravnateljstvu. Toda prejeli so isti odgovor, ki je zvenel dejansko kot posmeh delavskih pravic in popolno preziranje njihovih stanovskih organizacij.

Čim so delavci na ulici zvedeli za negativni odgovor, so dali duška svojemu docela upravičenemu ogorčenju. Slišati je bilo vzklike na račun ravnateljstva, ki si jih gotovo ni moglo šteti v čast in ponos. Mera potrpljenja je bila pač polna, kar je povsem razumljivo, posebno če upoštevamo v kakšnih finančnih razmerah se nahajajo delavci CRDA in gotovo ne po lasti ni krivdi. Razumljivo je torej tudi, da ni dosti zalegla niti pomirjevalna beseda, še manj pa nastop policije. Razbitih je bilo več šip in nekaj ograje, brez vsake poškodbe osebam.

Naj omenimo še, da so delavci, ki še delajo v proizvodnji, prejšnji teden ukinili nadurno delo in to v znak solidarnosti s prizadetimi tovariši, ki jih je ravnateljstvo razmestilo v zloglasne «barake».

Akcija za Ljudski dom

Kljub težkemu položaju, v katerem se nahajajo tržaški delovni ljudje, ki so težko prizadeti od gospodarske krize, se z nezmanjšano silo nadaljuje s strani tovarišev in prijateljev akcija za nabiranje prispevkov v korist Ljudskega doma iz ul. Madonnine. V času, ko so se na kraju, kjer bo stal Ljudski dom, začela prva dela, se nadaljuje nabiralna akcija, ki zajema vedno večje število ljudi.

Tudi ta teden so kot vsakokrat na dnevnem redu delavci delavnice ACEGATA v Brolettu. Odboru za gradnjo Ljudskega doma so poslali novo pismo, v katerem sporočajo, da so stoodstotno presegli prvotni načrt za nabiranje prispevkov. Zadali so si namreč nalogo, da bodo nabrali 100.000 lir med vsemi delavci v Brolettu, ta teden pa so sporočili ,da so se ti delavci obvezali za 200.000 lir in da so od teh že prispevali 48.190.

Prosvetno društvo «Matjašič» iz Barkovelj se je obvezalo, da bo prispevalo 50.000 lir, od katerih je že položilo 25.000. Proseški in kontovelski tovariši pa so se obvezali, da bodo nabrali 40.000 lir.

Nadaljnji prispevki: C. Tonel 5.000, R. Passante 5.000, J. Košuta 3.000, Z. Košuta 2.500, J. Gerbec 3.000, A. Blažina 4 tisoč, A. Rogelja 5.000, openski orkester 1.669, prebivc Pončane 5.000, magdalenska sekcija v spomin očetu tov. Noria 1.000, Poccecai 2.800, Zvonko ob rojstvu hčerke tisoč lir.

Širjenje „Unità"

Ob priliki proslavnega tedna 30. obletnice ustanovitve «Unità» bo v nedeljo 14. t. m. v našem mestu velika akcija poučnega raznašanja navedenega lista. Centri za širjenje tiska naj že sedaj naročijo potrebno število izvodov ter naj javijo svoje cilje, ki so si jih postavili za to akcijo.

Seja v Dolini

V torek 9. t. m. ob 18.30 bo na županstvu v Dolini redna seja občinskega sveta. Glavna točka dnevnega reda je razprava o občinskem proračunu za tekoče leto. Seja je javna.

NA TRŽAŠKI MESTNI SEJI

Šovinističen izpad proti slovenski šoli

Na petkovi občinski seji je vodja naše skupine tov. **Pogassi** ob otvoritvi proslavil s priložnostnim nagovorom spomin starega tržaškega antifašističnega borca Zeffirina Pisonija, ki je umrl pred devetimi leti v Dachavu. V zaključku je poudaril, da bi bilo treba dostojno počastiti spomin vseh padlih v osvobodilni borbi s postavitvijo spomenikov, spominskih plošč in preimenovanjem mestnih ulic in trgov z njihovimi imeni. Občinski svetovalci so stoje sledili ganljivemu spominskemu nagovoru, ki se mu je nato pridružil tudi župan s priložnostnimi besedami. Na Pogassijevo opozorilo glede preimenovanja ulic in trgov je pripomnil, da bo komisija za toponomastiko v kratkem predložila poseben načrt z imeni padlih junakov, ki bi prišla v poštev.

Svetovalec tov. **Teiner** je še enkrat sprožil vprašanje krize v CRDA ter predlagal, naj se občina takoj zavzame in brez odlašanja intervenira pri merodajnih oblasteh. Posebna komisija, sestavljena iz predstavnikov vseh skupin in župana naj bi šla takoj v Genovo in Rim, kjer naj bi intervenirala pri merodajnih forumih. Župan je odbil predlog ter dejal, da je treba počakati na izid sestanka Trgovske zbornice. Bartolijev odgovor seveda ni mogel zadovoljiti tov. Teinerja.

Svetovalec dr. **Agneletto** je nato obsodil kampanjo, ki je bila sprožena proti dodelitvi nove stavbe za slovenske srednje šole. Protestiral je proti potvarjanju resnice ter se skliceval na šovinistični članek v «Giornale», ki je bil objavljen v cilju, da se seje razdor in sovraštvo med Slovenci in Italijani. Deistvo je, da je v 24 učilnicah nove šole v resnici 650 slovenskih učencev in ne 150, kakor skuša potvarjati klerikalni list. Docela upravičena intervencija dr. Agneletta pa je dobesedno spravila iz ravnovesja župana in odb. Sciolisa, ki sta dala še enkrat duška svojemu nebrzdanemu šovinizmu in sovraštvu do slovenske šole in naših narodnih pravic v splošnem. Trditve svetovalca dr. Agneletta je nato še podprl tov **Vidali.**

Sledile so intervencije svetovalcev o raznih občinskih problemih. Tov. **Gombač** je predlagal, naj se popravila ceste Vrdela-Timinjam raztegnejo do skupine hiš št. 1613 in 1615. Opozoril je tudi na pomanjkljivo cestno razsvetljavo ter priporočal, naj se postavijo še tri javne svetilke. Predpostavljeni odbornik je zagotovil našemu svetovalcu, da se bo predlog upošteval, glede razsvetljave pa bodo dali odgovor na prihodnji seji.

Naš svetovalec se je nadalje zavzel tudi glede načina izplačevanja tromesečnih nakazil občinski godbi «Giuseppe Verdi». Občinska uprava je začela namreč izplačevati nakazila ob zapadlosti vsakega tromesečja, kar pa je za godbo neugodno, ker rabi denar ob začetku in to za plačilo najemnine, luči itd. Tov. Gombač je obenem priporočal naj se preučijo možnosti, da bi dajala godba svoje koncerte tudi izven mesta. Odbornik Sciolis je sprejel predloge našega svetovalca, kot pravilne in utemeljene.

Rojenice

Tovarišema Zorki in Alojzu Marković-Zvonku se je v soboto rodila ljubka hčerka. Tov. Zvonku, članu IK KP STO in zvestemu sodelavcu naega lista ter njegovi ženki pošiljajo iskrene čestitke člani IK ter uredniški kolektiv «Dela». Prvorojenki pa naj gredo topla voščila nas vseh za vedro in srečno življenje v bodočnosti miru in blagostanja.

Za teden dni

Sobota, 6. - Doroteja
Nedelja, 7. - Rihard
Ponedeljek, 8. - Janez
Torek, 9. - Apolonija
Sreda, 10. - Viljem (prvi k jec)
Četrtek, 11. - Lurška Mati žja
Petek, 12. - Evlalija

ZGODOVINSKI DNEVI:

8. 1849 je umrl v Kranju naj či slovenski pesnik Fra Prešeren. — Slovenski k turni praznik.
9. 1921 so fašistične škvadre padle in zažgale uredništvi tiskarno listov «Lavorato in «Delo».
9. 1943 so fašisti umorili pri gojni pesnika in borca I na Roba. Rodil se je v Tr 17.8.1908.
10. 1837 je umrl največji ru pesnik A. S. Puškin. Ro se je leta 1799.

RADIO ODDAJ

TRST II.

SOBOTA: 13. Sramel kvi vi - 22. Književnost in umetn - 22.15 Thomas: *«Mignon»*, 2. janje.

TOREK: 13. Glasba po željal 18. Musorgski: 6 samospevov sopran in orkester - 19. Slov ščina za Slovence - 20.30 Pev tercet in harmonika - 21. Ra ski oder - Walter Hasencleve «Boljši Gospod» - 22.30 Thom *«Mignon»*, 3. dejanje.

SREDA: 18.40: Koncert bar nista Marijana Kosa - 19. Zdo vniški vedež - 20.05 Sloven pesmi - 21.15 Gershwin: Rap dija v modrem - 22.15 Lalo: Sp ska simfonija za violino.

ČETRTEK: 13. Pevski duet harmonika - 19. Mamičina pra ca - 21. Dramatizirana zgodb 22. Glasbeno predavanje.

PETEK: 13. Glasba po želj - 14. Slovenski samospevi - 20 Znani violinisti - 21. Književn in umetnost - 21.15 Slovenski tivi - 22.15 Iz angleških konc nih dvoran.

KINO

OPCINE

Sobota, 6. febr.: «Ivanhoe».
Nedelja, 7. febr.: se ponovi.
Ponedeljek, 8. febr.: se ponovi
Torek, 9. febr.: «Vsi smo mo ci» (Siamo tutti assassini).
Sreda, 10. febr.: se ponovi.
Četrtek, 11. febr.: «V podzem Los Angelesa» (I bassifondi Los Angeles).
Petek, 12. febr.: se ponovi.
V tednu se začnejo predst ob 18., zadnja predstava ob Ob nedeljah in praznikih z tek ob 16., zadnja ob 22.

NABREZINA

Sobota, 6. febr. ob 20: «Upor pačesov» (La rivolta degli paches).
Nedelja, 7. febr. ob 16. in 20: ponovi.
Sreda, 10. febr. ob 20: «Ognjt past» (La trappola di fuoco)

DOLINA

Sobota, 6. febr. ob 19.30: «Ve Caruso» (Il grande Caru
Nedelja, 7. febr. ob 17.30 in 19 se ponovi.
Petek, 12. febr. ob 19.30: «Kocc indijski junak» (Kocciss roe indiano).
Sobota, 13. febr. ob 19.30: se novi.
Nedelja, 14. febr. ob 17.30 19.30: se ponovi.

Odgovorni urednik
RUDOLF BLAŽIC (Biagi)
Založništvo «DELA»
Tiska tip. RIVA, Torreblanca
Dovoljenje A18

ZAHVALA

Vsem sorodnikom in pri teljem, vsem darovalcem c tja ter vsem, ki so spremlj li na zadnji poti našo dr

OLGO

se ganjeni zahvaljujemo.

Boljunec, 6. februarja 1954.

Družini ŽERJAL in PETAROS

TRAGIČNI DNEVI ZA MESTO IN PODEŽELJE

Ciklonska burja 170 km na uro mraz 7 do 12 stopinj pod ničlo

Štiri smrtne žrtve - Burja zrušila 2 velika žerjava na gradbiliščih v ul. Conti in ul. Rossetti - V torek nad 160 ranjenih - Škoda v pristanišču - Porušen dimnik tovarne Dreher

Prav gotovo je, da letošnje zime ne bomo tako kmalu pozabili. Ko je v ponedeljek in torek pritisnil tretji val mraza in ledene burje, se je najbrže vsakdo spomnil na hude zimske dneve v februarju 1929. Toda tokrat je bilo še hujše, ne sicer zaradi mraza, marveč burje, ki je v noči med ponedeljkom in torkom divjala z neverjetno in do sedaj nepoznano brzino 170 km na uro. Ta noč bo ostala marsikateremu Tržačanu še dolgo let v spominu, posebno tistim družinam, ki stanujejo v starih in od bombardiranja poškodovanih hišah, v barakah ter v mestnih predelih, ki so najbolj izpostavljeni burji. S posameznimi sunki 170 km na uro je postavila letos burja res pravi rekord, ki ga našemu mestu gotovo nihče ne zavida. Tako silovite burje, ki je bila dejansko pravi ciklon, Trst še ne pomni. Februarja 1929 je divjala z brzino največ 145 km na uro, 10. januarja 1896 je tržaška meteorološka postaja zaznamovala sunke z brzino 166 km na uro. V torek se je temperatura sukala okrog 7 stopinj pod ničlo, torej precej manj, kot februarja 1929, ko je termometer beležil 14 stopinj pod ničlo.

Posebno v noči med ponedeljkom in torkom, ki je bila res kritična, je napravila burja v mestu in na podeželju velikansko škodo. Močni sunki so deloma ali popolnoma odkrili preko 20 hiš, porušenih je bilo več zidov, močno poškodovano žično omrežje tramvaja in filobusov, razbitih je bilo povprečno 80 odst. žarnic javn erazsvetljave. Burja je izruvala celo nekaj debelejših dreves, kot n. pr. v ul. Cesare Battisti, ul. Rossetti in drugje. V ul. Conti in ul. Rossetti pa je podrla celo dva velika žerjava, ki so ju uporabljali na gradbiščih. Zrušila je tudi visok dimnik tovarne Dreher ter v pristanišču prizadejala precejšnjo škodo nad 30 ribiškim čolnom in celo nekaterim ladjam. Sunki burje so nadalje skoro popolnoma odkrili tribuno A dirkališča na Montebellu in močno poškodovali nekatere paviljone, kjer ima svoje prostore tržaški velesejem.

V torek je bilo v mestu vse življenje skoro popolnoma paralizirano. Večji del trgovin in javnih lokalov je bil zaprt. Po ulicah si srečaval le redke pešce, ki so se z veliko težavo borili s silovitimi sunki ledene burje. Počivalo je tudi skoro vse delo, posebno v pristanišču, ladjedelnicah in drugje. Ulice pa so bile na gosto posejane z razbitimi strešniki, opekami, ometom itd. Tramvaj je vozil še precej redno, večje poteškoče so nastale pri nekaterih progah filobusov. Ogromnega dela so imeli oba kritična dneva predvsem gasilci, bolničarji RK, mestni stražniki ter nameščenci ACEGATa.

Računa se, da je bilo v tragičnih dneh ranjenih preko 150 oseb, od teh je bilo kakih 50 prepeljanih v bolnico. Iz hiš, ki jih je burja poškodovala, se je moralo izseliti približno 100 družin, to je skupno kakih 370 oseb, ki jih je občina začasno razmestila po raznih šolah.

Seveda nista burja in mraz prizanesla niti podeželju, kjer je burja odkrivala strehe hiš, senikov, hlevov in skednjev ter povzročila veliko škodo trtam in sadnim drevesom. Tudi še preostali oljčni nasadi bodo zaradi mraza in burje precej prizadeti. Škodo so utrpele tudi nekatere miljske ladjedelnice. Na sedežu « Cassa di Risparmio» v Miljah se je zaradi močnih sunkov burje zrušil omet s stropa. Uradniki so utegnili še pravočasno zbežati na varno.

Razen tega pa mora kronika na žalost beležiti še štiri smrtne primere. Zrtev mraza je postala 76-letna Zofija Peterlič, ki je stanovala v podnajemu v mali sobici v Androna Marinella in se preživljala z beračenjem. V torek zjutraj je soseda našla Peterličevo že mrtvo. Zdravnik je ugotovil, da je zmrznila in izdihnila okrog 3. ure ponoči.

Na tragičen način je prišla ob življenje komaj 18-letna Graziella Gellini iz ul. Zonta 4. V torek zjutraj je odšla iz urada nekoliko prej, da spremi mater, ki se je namenila v trgovino. Čim sta prišli na konec ul. Valdirivo je močan sunek burje vrgel Graziello ob zid hiše, kamor je zadela z vso silo z glavo, padla je na tla in pri tem zopet udarila z glavo ob rob pločnika. Prenesli so jo takoj v bližnjo trgovino, od koder so poklicali RK. Prepeljana je bila v bolnico s težkimi notranjimi poškodbami in počeno lobanjo. Kljub vsem prizadevanjem zdravnikov pa je nesrečno dekle naslednje jutro izdihnilo. V bolnici so nadalje podlegli poškodbam 57-letni železničar Giovanni Vascotto iz ul. Negrelli 18, ki ga je v torek vrgla burja na tla na trgu Rosmini. V bolnici je umrl tudi agent civilne policije Pio Di Paolo z Rocola 1007. V torek zjutraj ga je močan sunek burje podrl na tla v ul. Carducci, ko je bil namenjem v službo.

To bi bil v glavnih obrisih potek dogodkov v kritičnih dneh. V sredo in četrtek se je vreme postopoma izboljšalo, temperatura pa je ostala vseeno še vedno pod ničlo. Upati je, da bo znani rek «v tretje rado teče» tokrat le držal. Po treh valih mraza in burje je pričakovati, da je najhujše za nami.

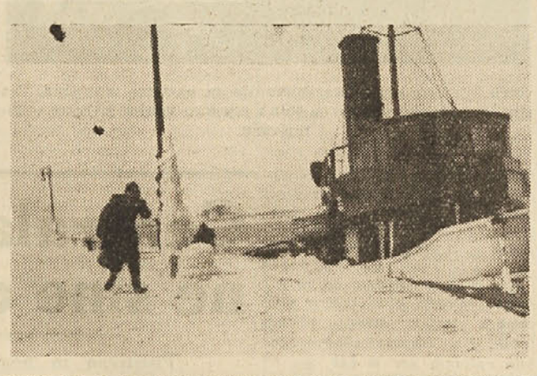

Debel led je popolnoma spremenil sliko našega nabrežja, ki nima kaj zavidati kateri koli polarni pokrajini

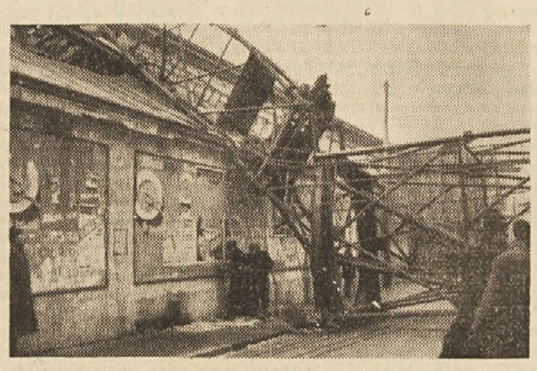

V torek ponoči je burja zrušila na gradbišču nebotičnika v ul. Conti 80 m visok žerjav

Slovenski bilten za žene

Tajništvo Zveze demokratičnih žena pripravlja slovenski bilten za žene, ki bo izšel v kratkem. Ni dvoma, da bo ta pobuda naletela na splošno simpatijo, bodisi med članicami ZDŽ, kakor tudi drugimi ženami. Slovenski bilten ZDŽ nosi na naslovni strani napis «Naš glas», ki je obrobljen z našimi narodnimi motivi tako, da je mala brošura še bolj prikupna.

Brošura bo imela štiri strani s pestro vsebino. V prvi številki bodo uvodni članek tajništva ZDŽ, vesti o delovanju organizacije, vesti o stanju v Jugoslaviji, ki bodo seznanile bralko z življenjem jugoslovanskih žena in otrok, nadalje vesti iz raznih delov sveta, o delovanju Mednarodne ženske zveze, članek o kulturi ter otroški kotiček.

Ženska organizacija se sicer dobro zaveda, da s tem biltenom nikakor niso izpolnjene vrzeli, ki obstajajo, kar se tiče čtiva, na polju slovenskih žena. Na vsak način pa pričakuje, da bosta trud in požrtvovalnost sodelavk pri sestavljanju biltena nagrajena s tem, da bodo slovenske žene poskrbele za čim boljše širjene te brošure. Iz tega naj zraste širši krog sodelovanja, da bo postal bilten vedno popolnejši, zanimiv in lep.

Slovenski bilten ZDŽ bo izhajal enkrat v mesecu. Vsi krožki ženske organizacije naj se dobro pripravijo za uspešno širjenje. Slovenski ženi gre torej skrb in častna naloga, da ponese novo brošuro v vsako slovensko hišo in da pridobi na ta način čim večje število bralk.

SOZALJE — *Ob bridki izgubi ljubljenega očeta, ki je težko prizadela našega tovariša Leopolda Spangerja iz Nabrežine mu izraza tamkajšnja sekcija KP iskreno sožalje. Pridružuje se naše uredništvo.*

EDINI IZHOD ZA JUGOSLAVIJO

(Nadaljevanje s 1. strani)

teku poslednjih petih let je Jugoslavija potrosila za tekmo v oboroževanju preko 3 milijarde dolarjev, t. j. šestkrat več kot miloščino v dolarjih, zanjo prejetih.

Vojaški izdatki, neizmerno napihnjeni, vodijo h krahu mirnodobske industrije in kmetijstva. Že več let kmetijstvo ne more najti izhoda iz mučnega kritičnega stanja. Proizvodnja predmetov široke potrošnje se stalno omejuje. Tako je bil n. pr. 1952 potencial tekstilne industrije izkoriščan le 69%; potencial usnjarske in kožne industrije 60%, lene industrije 44%. Slika 1953 ni nič boljša. V usnjarski in kožni industriji je zmanjšanje proizvodnje doseglo 16%, v tekstilni 26%, lesni 27%.

Niso voditelji Jugoslavije, marveč so delovni ljudje, katerih življenje postaja neznosno, tisti, ki plačajo «pomoč» v dolarjih. Cene živil in industrijskih predmetov naraščajo, davki so povečani, stanarine, zdravniške, prevozne in tarife občinskih uslug so bile v teku poslednjih let večkrat povišane. «NIN», beograjski list je pred kratkim priznal, da ogromna večina delavcev ne more ugoditi svojih najosnovnejših potreb, ker jim primanjkuje od 8.000 do 10.000 din na mesec.

Poleg poslabšanja njihovega gospodarskega suženjstva, so jugoslovanski delovni ljudje vedno bolj žrtve politične samovolje. Samovoljnost vlada v deželi in Djilas — celo on — je moral prav posebno to priznati v svojih člankih. Domoljubi so tarča krutega preganjanja in nasilstev. Koncentracijska taborišča Golega otoka, Sv. Grgurja, Stare Gradiške so postala kraji za uničenje najboljših sinov in hčera Jugoslavije. Po podatkih, iznesenih na zasedanju skupščine od septembra 1953, število oseb, aretiranih iz političnih vzrokov po 1948. t. j. po objavi resolucije Informacijskega urada komunističnih in delavskih partij «O stanju v KPJ» presega 111 tisoč ljudi. Z Djilasovo «zadevo» povezani dogodki dokazujejo, da so notranja in zunanja politika beograjske vlade, njena uvrstitev v kapitalistični Zahod in njeni poskusi za rešitev iz gospodaske katastrofe na podlagi posojil in zasužnjevalnih investicij privedli v zastoj.

In drugače ne more niti biti. Poslednji dogodki v Beogradu so dvignili zaveso; pokazali so, kaj se dogaja v takozvani «Zvezi komunistov Jugoslavije» in v vrstah vodilne klike. To stanje se lahko označi kot vedno globlji razkroj. V resnici so bila v teh poslednjih letih vrata te «zveze» na široko odprta elementom, ki ne živijo od lastnega dela: kulakom, mestni buržoaziji, ustašem in četnikom, ki so se za časa nemške okupacije borili proti ljudstvu. V kratkem razdobju se je število članov te kategorije povečalo za 2,5 krat.

Stevilni terenski člani «zveze», ki so ostali, kot pravi Djilas, zvesti «starim idejam», izražajo svoje nezadovoljstvo zaradi stanja v «zvezi». Danes, potem ko so začeli diskusijo o Djilasovi «zadevi» v krajevnih organizacijah, skušajo voditelji «zveze» preusmeriti to nezadovoljstvo in si pridobiti zaupanje.

Na predvečer parlamentarnih volitev, ki so se vršile novembra 1953, je bila v «Zvezi komunistov» izvršena čistka. Na splošno tisti, ki so bili izključeni v tej čistki, so bili delavci. Samo v okrajih Zenica, Foča, Tuzla in Zagreb je bilo izključenih 5128 oseb, od katerih je 80% delavcev. V rudniku Bukina od izključenih je bilo 40% delavcev.

Jugoslovanski voditelji najrajši zamolčujejo vse to. Oni ne govorijo o objektivnih in logičnih vzrokih, ki so privedli deželo v globoko notranjo krizo. Oni ne črhnejo niti besedice o poteh, po katerih je treba voditi Jugoslavijo za njeno rešitev iz krize.

Kako se morejo torej narodi Jugoslavije rešiti iz položaja, ki je nastal? Vprašanje se tako postavlja: Ali bo Jugoslavija ostala pod jarmom tujih monopolistov, kar pomeni izgubiti nacionalno neodvisnost, še večje trpljenje za delovne množice, vedno izrazitejši padec gospodarskega in kulturnega življenja, ali pa bo našla drugo pot, pot, ki ustreza njenim nacionalnim interesom in težnjam vseh njenih narodov?

Ta pot je edino pravilna pot nacionalne suverenosti in neodvisnosti Jugoslavije, nezdružljiva s klonitvijo pred diktatom zahodnih imperialistov, z napadalno politiko proti sosednim deželam. To je pot odpovedi sedanjih vojaških spon in vrnitve k politiki miru in sodelovanja z vsemi demokratičnimi deželami na podlagi enakopravnosti v pravicah. To je pot obnovitve tradicionalnih vezi z bratskimi narodi dežel ljudske demokracije, z velikim ruskim narodom, ki je pomagal balkanskim narodom, da so se osvobodili izpod petstoletnega turškega jarma, ki je pomagal, da so si Južni Slovani priborili svojo nacionalno neodvisnost. Narodi Jugoslavije ne morejo pozabiti in ne bodo nikoli pozabili zgodovinskega dejstva, da sta jim sovjetsko ljudstvo in Sovjetske armada pomagala osvoboditi se izpod nemško-fašističnega suženjstva.

Po obnovitvi bratskih odnosov z narodi tabora miru in demokracije se bo Jugoslavija napotila po širni poti nacionalne obnove, gospodarskega razvoja in kulturnega procvita.

Ni nobenega dvoma, da bodo ljudske množice Jugoslavije z vedno večjo silo in odločnostjo intervenirale v smeri tega edino pravilnega izhoda iz položaja, ki je nastal.

«Za trajen mir, za ljudsko demokracijo»

LJUDSKA PROSVETA

Poziv prosvetnim društvom!

Prešernov dan, 8. februarja, bodi vsem našim prosvetnim društvom slovenski kulturni praznik. Naj ne bo prosvetnega društva, ki ne bi proslavilo te važne obletnice smrti največjega Slovenca, ki nam je že pred več kot 100 leti v svojem političnem testamentu pokazal pot k slovanski skupnosti. Vsako prosvetno društvo lahko zmore vsaj skromno Prešernovo proslavo, čeprav tudi v mali društveni sobici. Večja društva bodo seveda pripravila te proslave v večjih dvoranah, ki so jim na razpolago! Proslave se lahko vršijo še ves mesec februar, v izjemnih slučajih lahko še kasneje. Javite pravočasno nameravane proslave na SHPZ, da vam priskoči na pomoč bodisi z nasvetom, bodisi s predavatelji ali drugače! Tam dobite tudi Prešernovo sliko.

Obenem poziva SHPZ vsa včlanjena društva, naj do Prešernovega dne zaključijo včlanjevanje. Na teh proslavah je prilika, da se vsemu članstvu izročijo nove izkaznice ter pridobijo novi člani. Društvo, ki ni še dvignilo novih izkaznic, naj to nemudoma stori na sedežu SHPZ - trg Ponterosso 6, II, tel. 36-040!

SHPZ opozarja tudi društva in njih člane, naj ne pozabijo ne prispevke za gradnjo novega tržaškega Ljudskega doma, kjer bodo imele sedeže vse demokratične osrednje organizacije. Vsi zavedni demokrati, Slovenci in Italijani, prispevajmo po svojih močeh za svoj ljudski dom v Trstu!

Slavnostna Prešernova proslava v Avditoriju.

Slovensko-hrvatska prosvetna zveza priredi drugo nedeljo, 14. t. m. slavnostno Prešernovo proslavo v Avditoriju ZVU v Trstu, ul. Cornelia Romana. Sodelovali bodo poleg recitatorjev in predavatelja, pevska zbora Sv. Ivan-Podlonjer in Skedenj in godba iz Ricmanj, ki pripravljajo nadvse zanimiv spored, na kar opozarjamo člane in prijatelje, naj si na sedežih prosvetnih društv, pri vratarju Doma pristaniških delavcev in na sedežu SHPZ, Ponterosso 6/II čimprej nabavijo vabila, ki veljajo kot vstopnice. Vsako vabilo daje pravico do sedeža. Natančen spored bomo javili prihodnjič. Vabimo meščane in okoličane, naj se polnoštevilno udeleže te slavnostne proslave. Začetek ob 16. uri. Prostori so ogrevani.

Obenem sporočamo, da sta zaradi osrednje slavnostne proslave v Trstu za ta dan javljeni Prešernovi proslavi v Barkovljah in na Proseku-Kontovelu preloženi na nedeljo kasneje, to je 21. t. m.

Predavanje o Kulturi v SZ v Križu

Bo imelo PD «Vesna» drugo sredo 17. t. m. na svojem sedežu v Partizanski zvezi, na kar opozarjamo že danes.

TEDENSKE NOVICE

V petek so prepeljali v bolnico 79-letnega Andreja Furlana iz Sv. M.M.Sp. 562. Na ortopedskem oddelku so ugotovili, da ima zlomljeno desno nogo. Zdraviti se bo moral približno 2 meseca. Furlan pa se je ponesrečil še pred dobrim mesecem, ko je cepil drva na dvorišču. Ves ta čas je preležal doma v postelji.

*** Pred prizivnim sodiščem se je prejšnji teden zaključila razprava proti skupini obtožencev, ki so bili zapleteni v znano afero sladkorja «Lege Nazionale». Proti razsodbi, ki je bila izrečena januarja lanskega leta so nekateri vložili priziv. Prizivno sodišče je oprostilo Francesca Zoppolata, Renata Zennara, Francescu Pruniju pa je bila kazen delno znižana. Za vse ostale je bila potrjena prva razsodba.

*** V nedeljo okrog poldne je na vogalu ul. Pietà in Gatteri trčil avto «Fiat 1100» v «Topolino» št. 10025, ki ga je vozil 50-letni Bruno Parelli. Z njim sta bila še dva potnika. Pri trčenju se je «Topolino» zvrnil, vendar pa se je lažje poškodoval samo 1 potnik.

*** Zaradi uhajanja svetilnega plina se je v ponedeljek lažje zastrupil 69-letni Giorgio Crasso iz ul. Cologna 5. Neki stanovalec je pravočasno zavohal vonj po plinu, ki je uhajal iz stanovanja. Ker ni na trkanje dobil odgovora, je takoj poklical policijo in gasilce, ki so vdrli v stanovanje in tako še pravočasno rešili nezavestnega Crassa.

***Kazensko sodišče je v ponedeljek obsodilo na 6 mesecev zapora 34-letnega Redenta Stuparicha iz ul. Pondas 5. Neki znanec mu je izročil 90.000 lir, da poravna s tem denarjem gotove račune. Stuparich pa si je denar prisvojil; nakupil si je nekaj obleke, 40.000 lir pa mu je ukradla neka ženska, s katero je prespal noč — tako je namreč izjavil na sodišču.

*** V sredo se je moral zagovarjati pred kazenskim sodiščem 25-letni Savino Carone iz ul. Rivo. Obtožen je bil razgrajanja na Uradu za delo. Obsojen je bil na 7 mesecev zapora.

*** Policija je te dni na ovadbo nekaterih ogoljufanih oseb aretirala 37-letnega Marija Ravero iz Milana. Iščejo pa tudi njegovega prijatelja Luigija Rampinija. Oba sta inkasirala od raznih privatnikov in tvrdk vsote denarja za objavo oglasov in naročila na neko izmišljeno «Guida generale degli industriali e commercianti italiani».

*** Neverjetno srečo je imel v torek 50-letni Bruno Fabiani, zaposlen pri spalnih vozovih železnic. Izredni prisotnosti duha se ima zahvaliti, da je ostal pri življenju. Okrog poldne se je kretal v bližini spalnega voza, kar ga je močan sunek burje dvignil s tal in vrgel pred prihajajočo lokomotivo. Mož pa ni izgubil hladnokrvnosti, v hipu se je vrgel na trebuh med tračnice tako, da se ga lokomotiva, ki je vozila dalje ni niti dotaknila. Dvignil se je popolnoma nepoškodovan.

* * *

V dneh od 28. januarja do 3. februarja se je v tržaški občini rodilo 35 otrok, umrlo je 82 oseb, porok je bilo 30.

OBVESTILO

V trgovini s čevlji DONDA

se nadaljuje z uspehom tradicionalna

PRODAJA S PRIHRANKOM

Donda

TRST, Largo Barriera Vecchia